Gorenjski Glas | Jeseniške novice so redna priloga časopisa Gorenjski glas | Odgovorna urednica: Marija Volčjak | Letno izide dvaindvajset številk | www.gorenjskiglas.si

Kdaj pa imaš ti god?

Da lepi stari običaji ne bi šli v pozabo, so na delavnici obudili običaj ofiranja, pozabavali pa so se tudi s starimi koledarji in udeležencem določili imena v skladu s svetniki, ki godujejo na dan njihovega rojstva.

stran 12

Liki iz časov fužin

Pred vhodom v Korlnov rov v Savskih jamah so se premierno predstavili trije zgodovinski liki, s pomočjo katerih želijo promovirati obisk Savskih jam in Stare rudne poti.

stran 16

jeseniške novice GG

Časopis občine Jesenice, 16. oktobra 2015, številka 15

Urgentni center bodo odprli decembra

Gradnja urgentnega centra v Splošni bolnišnici Jesenice se zaključuje, prve bolnike naj bi v njem oskrbeli v začetku decembra.

Urša Peternel

Novi urgentni center bo imel 1500 kvadratnih metrov, urejajo ga v prizidku in v preurejenih prostorih nekdanje urgence.

Novi urgentni center v Splošni bolnišnici Jesenice bo prve bolnike sprejel v začetku decembra. Kot je povedal vodja urgentne službe v bolnišnici Robert Carotta, naj bi v začetku novembra objekt tehnično prevzeli, do konca novembra pričakujejo uporabno dovoljenje, zatem pa naj bi v začetku decembra objekt tudi začeli uporabljati. Iz mobilne vojaške bolnišnice Role 2, v kateri urgenca deluje od marca letos, naj bi selitev opravili v eni noči.

Kot je znano, je bila mobilna vojaška bolnišnica Role 2 tokrat prvič uporabljena v civilne namene. Po Carottovih besedah so se dela v začasnih prostorih v osmih zabojnikih tako zdravniki kot ostalo osebje hitro navadili. V tem času so oskrbeli več kot 20 tisoč bolnikov (zanimiv je denimo podatek, da so v Role 2 v tem času opravili 4155 mavčarskih posegov), ki so po pomoč na urgenco prišli zaradi različnih poškodb. Zdravnik Carotta se spomni, da je bil prvi pacient, ki so mu že prvo noč pomagali v Role 2, pijan norveški turist ... Večjih težav pri delu v Role 2 niso imeli, manjše, kot denimo s klimatskimi napravami, klančinami, tlaki in zagotavljanjem zasebnosti pacientov, pa so sproti uspešno reševali.

»Obravnava vseh pacientov, ki so prišli v bolnišnico v času delovanja Role 2, je bila enako kvalitetna, strokovna in varna kot v prejšnjih prostorih urgence,« je poudarila strokovna direktorica Splošne bolnišnice Jesenice Karmen Janša, ki se je ob tem zahvalila Slovenski vojski, ki je omogočila brezplačno uporabo mobilne vojaške bolnišnice.

Poveljnik vojaške zdravstvene enote Zoran Vobič je dejal, da bodo bogate izkušnje, ki so jih pridobili ob uporabi Role 2 v jeseniški bolnišnici, s pridom izkoristili tudi za bodočo uporabo bodisi za vojaške bodisi za civilne namene. »Role 2 še ni bila na takšni preizkušnji in pridobili smo odlična spoznanja o tem, kako vojaška bolnišnica deluje ob veliki frekvenci pacientov,« je dejal Vobič.

Sobota je dan za tržnico

Prejšnjo soboto, 10. 10., ob 10. uri so se na Tržnici Jesenice na Stari Savi srečali jeseniški občinski svetniki, župan in člani občinske uprave, da bi se seznanili s poslovanjem tržnice in poiskali predloge za njeno oživitev.

Urša Peternel

Na predlog občinskega svetnika Andreja Lavtarja z Neodvisne liste Za boljše Jesenice, ki ga je podal na zadnji seji občinskega sveta, so se prejšnjo soboto (simbolično 10. 10. ob 10. uri) na jeseniški tržnici na Stari Savi srečali občinski svetniki, župan Tomaž Tom Mencinger, podžupan Miha Rebolj in nekateri člani občinske uprave na čelu z direktorico Valentino Gorišek in vodjo oddelka za gospodarstvo Vero Djurić Drozdek.

Kot je pojasnil pobudnik Andrej Lavtar, je nedavno propadel še en razpis za koncesionarja, ki bi upravljal tržnico. Zgodba z milijonsko investicijo, ki izpolnjuje le minimalne projektne pogoje, je tako prerasla v resno zagato jeseniške občine. "A po drugi strani je tržnica v trenutnem obsegu vsako soboto dobro obiskana, stojnic je veliko, ponudba je raznolika in kvalitetna. Občani so tržnico nekako sprejeli, le lokali v zaprtem delu tržnice niso nikoli zaživeli." Da bi s skupnimi močmi skušali najti rešitev, so se tako v soboto srečali na tržnici, se sprehodili med stojnicami in po pokritem delu objekta ter se seznanili s podatki o obiskanosti tržnice, stroških in poslovanju. Nekateri med njimi so opravili tudi (običajne) sobotne nakupe sadja, zelenjave, domačega kruha ...

▸ 3. stran

Na tržnici so se prejšnjo soboto srečali predstavniki Občine Jesenice in občinskega sveta, si ogledali njeno delovanje in iskali rešitve za njeno oživitev.

OBČINSKE NOVICE

Na seji tudi o socialni problematiki

Ena od osrednjih točk dnevnega reda prve jesenske seje občinskega sveta je bilo poročilo o analizi stanja s področja socialnega varstva.

stran 2

OBČINSKE NOVICE

Spremembe občinskega prostorskega načrta

Na Občini Jesenice so začeli postopek spreminjanja občinskega prostorskega načrta (OPN).

stran 3

KULTURA

Festival poezije uspel

Jesenice so letos prvič gostile Festival poezije Verzionar, ki se je odvijal na različnih lokacijah, slavnostno pa zaključil v Gledališču Toneta Čufarja s posebno gostjo – prvo damo slovenske poezije – Svetlano Makarovič.

stran 6

ZANIMIVOSTI

S tekom povezali tri bolnišnice

Zadnji septembrski dan, na svetovni dan srca, je potekal prvi promocijski tek gorenjskih bolnišnic z imenom Povezani s srcem za Gorenjsko.

stran 11

Spominske slovesnosti ob dnevu mrtvih

Bliža se 1. november, dan mrtvih. Komemoracija bo na ta dan v Spominskem parku na Plavžu ob 9. uri, v Brezovem gaju na pokopališču Blejska Dobrava bo ob 11. uri koncert Pihalnega orkestra Jesenice - Kranjska Gora, ob 15. uri pa še komemoracija pri spomeniku NOB V Planini pod Golico.

Občinske novice

Županov kotiček

Urša Peternel

Tomaž Tom Mencinger

Prejšnji teden je bila po trimesečnem odmoru sklicana 8. redna seja občinskega sveta. "Dnevni red seje je bil iz tega razloga precej obsežen, med ključnimi točkami, ki so jih svetniki obravnavali, so bili Statut občine Jesenice, Odlok o spremembah in dopolnitvah odloka o Občinskem prostorskem načrtu občine Jesenice, Odlok o uporabi sredstev proračunske rezerve občine Jesenice v letu 2015 in v letu 2016 za odpravo posledic naravne nesreče, svetniki pa so se seznanili tudi s poročilom o analizi stanja s področja socialnega varstva v občini Jesenice ter potrdili prenehanje mandata svetniku Matjažu Kašetu z Neodvisne liste Za boljše Jesenice. Na naslednji seji nas čaka že prva obravnava proračuna občine Jesenice za leto 2016, zato poteka že tudi intenzivna priprava le-tega. Žal ugotavljamo, da je proračun vsako leto težje sestaviti, saj je zakonskih obvez vedno več, močno se povečuje tekoča poraba, hkrati pa investicijskega potenciala praktično ni več. Vseeno upamo, da bomo uspeli sestaviti in predlagati takšen proračun, da bomo z njim lahko zadovoljni vsi – tako občinska uprava, ki ga izvršuje, svetniki in tudi sami občani, za katere se denar tako ali drugače v končni fazi namenja," je ob tem dejal župan občine Jesenice Tomaž Tom Mencinger.

Pretekli teden je bil v Planini pod Golico krajanom in drugi zainteresirani javnosti predstavljen projekt sanacije ceste Belcijan–Betel in plazu, ki ogroža omenjeno območje. "Celotna vrednost obnove ceste je ocenjena na višino 554.833,94 evra z vključenim DDV (projektantska ocena) in večina teh sredstev se bo namenila iz proračunske rezerve (pripravljalna dela, pilotna stena in kamnita zložba), preostali znesek za dokončanje investicije pa bo treba zagotoviti v proračunu za leto 2016. Glede na to, da se je stanje ceste zaradi delujočega plazu v zadnjem letu še poslabšalo, sta utrditev zemljine (plazu) in sanacija ceste nujni, da se prepreči nadaljnja škoda," je povedal župan.

Na Občini Jesenice nadaljujejo z delavnicami v zvezi z novelacijo Občinskega razvojnega programa 2011–2025. Delavnice potekajo v štirih podskupinah, ki predstavljajo različna področja, v njih pa sodelujejo člani občinske uprave in zunanji člani, ki posamezna področja dobro poznajo. Rezultat delavnic bodo določene prioritete za posamezno področje, ki bodo kasneje tudi finančno ovrednotene in vključene v dokument. Pred obravnavo na občinskem svetu je predvidena tudi javna razgrnitev in javna obravnava dokumenta, kjer bodo imeli možnost podajanja pripomb in predlogov tudi vsi občani in ostala zainteresirana javnost, je povedal župan.

Na seji tudi o socialni problematiki

Ena od osrednjih točk dnevnega reda prve jesenske seje občinskega sveta je bilo poročilo o analizi stanja s področja socialnega varstva.

Urša Peternel

Na osmi redni seji so se sestali jeseniški občinski svetniki. Župan Tomaž Tom Mencinger jih je seznanil, da je občinski svetnik Matjaž Kaše z Neodvisne liste Za boljše Jesenice 19. septembra podal pisno izjavo, da iz osebnih razlogov odstopa z mesta občinskega svetnika. Zato so sprejeli ugotovitveni sklep o predčasnem prenehanju mandata občinskega svetnika in funkcije člana komisije za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja. Občinsko volilno komisijo so pozvali, da ugotovi, kateremu kandidatu z Neodvisne liste Za boljše Jesenice pripada nadomestni mandat v občinskem svetu.

Analiza socialnega stanja

Ena od osrednjih točk je bilo poročilo direktorice Centra za socialno delo Jesenice Anite Bregar o stanju na področju socialnega varstva v občini. Posebna delovna skupina že dalj časa spremlja in analizira stanje in s poročilom tudi redno seznanja občinski svet. Kot je dejala Bregarjeva, je finančna in gospodarska kriza še vedno prisotna in v občini je veliko materialno ogroženih občanov. Podatki kažejo, da je med občani visok delež starejših od 65 let, velik je delež tujcev (po podatkih jih je sedem odstotkov, medtem ko je povprečje v državi 4,8 odstotka), brezposelnost se sicer nekoliko zmanjšuje, a je še vedno 12-odstotna. Na Jesenicah sobivajo ljudje različnih narodnosti in kultur, kar zahteva poseben pristop in razumevanje, je dejala Bregarjeva. Na centru ugotavljajo, da primanjkuje stanovanj z neprofitno najemnino, da je veliko dolžnikov in da je napovedanih vse več deložacij. Številne so družine, kjer vlada nasilje, narašča asocialno in neprilagojeno vedenje mladostnikov, ki potrebujejo kompleksnejšo pomoč. Narašča tudi število družin, kjer partnerja prekineta partnersko zvezo oziroma se razvežeta in potrebujeta pomoč pri dogovarjanju glede nadaljnje organizacije življenja otrok. Bregarjeva je opozorila tudi na porast števila oseb s težavami v duševnem zdravju, ki se znajdejo v začaranem krogu težav, saj nimajo zaposlitve, ustreznega stanovanja, potrebnih finančnih sredstev Kot je poudarila Bregarjeva, so ljudem v stiski na voljo najrazličnejše oblike pomoči in različni programi. Ena od prioritet regijskega izvedbenega načrta je razdelilnica hrane oziroma alternativno zagotavljanje toplega obroka, a ker do potrditve izvedbenega načrta še ni prišlo, so na centru našli rešitev v programih Brezplačen kruh za najranljivejše in En topel obrok za najranljivejše. Bregarjeva je izpostavila tudi dobro sodelovanje z jeseniškimi šolami, kjer poskrbijo, da otroci v času pouka niso lačni, celo več, otrokom, za katere vedo, da živijo v pomanjkanju, priskrbijo kakšen prigrizek, da ga odnesejo domov.

Iz leta v leto več denarja za področje sociale namenja tudi Občina Jesenice iz proračuna, letos že 1,4 milijona evrov (za primerjavo: leta 2007 nekaj več kot pol milijona, torej je indeks kar 251).

Vzdrževanje infrastrukture

V hitrem postopku so sprejeli spremembe in dopolnitve odloka o dejavnosti in koncesiji za lokalno gospodarsko javno službo oskrbe s toploto na območju občine Jesenice. S tem so bolj natančno opredelili obveznosti glede vzdrževanja infrastrukture; tekoče vzdrževanje izvaja koncesionar v svojem imenu in za svoj račun, investicijsko vzdrževanje pa Občina Jesenice kot lastnica infrastrukture. Sredstva za investicijsko vzdrževanje se namenijo iz prejete najemnine.

Cena raztrosa pepela

Na seji so sprejeli tudi spremembe in dopolnitve odloka o pokopališki in pogrebni dejavnosti in urejanju pokopališč. V odlok so vključili tudi možnost raztrosa pepela, za kar so uredili poseben prostor na pokopališču na Blejski Dobravi. Kot izhaja iz odloka, se bo pri raztrosu pepela pogrebna svečanost izvedla na enak način kot pri žarnem pogrebu, le da se bo namesto položitve žare v grob opravil raztros pepela na za to urejen prostor na osrednjem delu pokopališča pod brezami, imenovan Brezov gaj. Za zdaj nagrobnik za obeleževanje imen umrlih ni predviden. Sprejeli so tudi ceno za raztros, ta znaša 86,04 evra, celoten žarni pokop z raztrosom pa 1039 evrov (za primerjavo: žarni pokop v novi grob stane 1361 evrov, pogreb s krsto v novi grob pa 1028 evra). Ob tem je občinski svetnik Jure Krašovec menil, da so cene storitev pogrebov previsoke. "Najem mrliške vežice je dražji kot cena apartmaja na Bledu v visoki sezoni!" je dejal. Podatki kažejo, da najem vežice stane 75 evrov na dan. Direktor JEKO-IN Uroš Bučar je ob tem dejal, da pripravljajo nove izračune cen, ki naj bi bile pripravljene v začetku prihodnjega leta.

Anita Bregar, direktorica CSD Jesenice / Foto: Gorazd Kavčič

Proračunska rezerva za sanacijo plazu

Občinski svetniki so se tudi strinjali, da bodo proračunsko rezervo v letu 2015 in 2016 namenili za odpravo posledic naravne nesreče, to je plazu v Planini pod Golico. Kot je pojasnila direktorica občinske uprave Valentina Gorišek, je plaz v Planini pod Golico težava že dalj časa, dolg je 450 metrov, globok pa enajst metrov, uničil je del ceste in ob vsakem večjem deževju grozi, da jo bo odnesel v dolino. "Vzrok za plaz je, da je pod njim izvir Črnega potoka, ob močnejšem dežju, ko potok naraste, pa se dvigne zemljina in drsi po pobočju," je pojasnila Goriškova. Plaz se premika, kar so potrdili z geomehanskimi raziskavami. S sanacijo bi preprečili nadaljnje plazenje, sanirali bi cesto in dva oporna zidova ter uredili odvodnjavanje. Dela naj bi stala 550 tisoč evrov, razpis za izbiro izvajalca bo objavljen takoj, z deli pa bodo začeli prihodnjo pomlad, ko bo skopnel sneg.

Statut in poslovnik

Na seji so v prvi obravnavi sprejeli predlog statuta občine Jesenice. Kot je pojasnila občinska pravnica Jasna Erman, je statut temeljni akt občine, sprejet je bil leta 2006, zaradi sprememb na področju lokalne samouprave pa je bil doslej že trikrat spremenjen. Ker bi sprejemanje novih sprememb in popravkov pomenilo, da bi obstoječe besedilo postalo nepregledno, so pripravili predlog novega statuta. Spremembe se nanašajo na naloge občine, pristojnosti občinskega sveta, financiranje, predčasno prenehanje mandata župana in članov občinskega sveta, nezdružljivost funkcij ... Statut se sprejema z dvotretjinsko večino vseh članov občinskega sveta. Na predlog odbora za gospodarstvo pa so s tokratnega dnevnega reda umaknili predlog poslovnika, saj naj bi najprej sprejeli temeljni akt, torej statut, šele zatem pa izvedbeni akt, torej poslovnik. Tega bodo zato obravnavali na naslednji seji.

Neprofitna in službena stanovanja

S sklepom so občinski svetniki s seznama službenih stanovanj izvzeli dve dvosobni stanovanji in ju vključili v seznam neprofitnih stanovanj, obenem pa s seznama neprofitnih stanovanj izvzeli eno trisobno stanovanje in ga vključili v seznam službenih stanovanj. Na neprofitno stanovanje sicer iz razpisa iz leta 2012 čaka še devetdeset prosilcev. Primanjkuje stanovanj za enega, dva ali tri družinske člane, je povedala Valentina Gorišek.

Poslovanje JEKO-IN

Občinski svetniki se seznanili tudi z letnim poročilom javnega komunalnega podjetja JEKO-IN za leto 2014. Kot je povedal direktor Uroš Bučar, so s poslovanjem v lanskem letu zadovoljni, saj je čisti poslovni izid znašal 380 tisoč evrov (pri čemer je bil izid za Občino Jesenice pozitiven, za Občino Žirovnica pa negativen). K pozitivnemu izidu sta prispevali zlasti dejavnosti odlaganja odpadkov in čiščenja odpadnih vod. V letu 2014 sta se v podjetju zgodili dve prelomnici, in sicer so prenehali opravljati dejavnost oskrbe s toplotno energijo, prišlo pa je tudi do reorganizacije v procesno organiziranost poslovanja podjetja. V letu 2014 so opravili tudi anketo o zadovoljstvu uporabnikov, ki je pokazala, da so ti z delom javnega komunalnega podjetja zadovoljni, želijo pa si biti še bolje informirani.

Občinske novice

Spremembe občinskega prostorskega načrta

Na Občini Jesenice so začeli postopek spreminjanja občinskega prostorskega načrta (OPN).

Urša Peternel

Foto: Gorazd Kavčič

Občinski prostorski načrt je krovni dokument, ki določa prostorski razvoj Jesenic.

Občina Jesenice je decembra 2013 po večletnih usklajevanjih in dolgotrajnem pridobivanju mnenj nosilcev urejanja prostora sprejela občinski prostorski načrt (OPN). Gre za krovni dokument, ki določa prostorski razvoj in je osnova za umeščanje objektov v prostor. Kot je na oktobrski seji občinskega sveta dejal vodja oddelka za okolje in prostor na Občini Jesenice Matej Smukavec, je občinski svet že ob sprejetju OPN sprejel sklep, da naj Občina Jesenice takoj začne s postopkom sprememb in dopolnitev dokumenta. "V tem času je namreč prišlo veliko pobud za spremembo oziroma dopolnitev OPN, spremenila se je gospodarska in finančna situacija občine, prišlo je tudi do sprememb zakonodaje. Strokovne službe so takoj začele s postopkom priprave osnutka sprememb in dopolnitev, potekala so usklajevanja z nosilci urejanja prostora ..." Odlok je bil že javno razgrnjen, potekala je tudi javna obravnava. "Vse pobude bomo zbrali in se pisno opredelili do njih, stališča pa tudi javno objavili. Druga obravnava dokumenta je predvidena v začetku naslednjega leta," je povedal Smukavec.

Občinski urbanist Andraž Tolar je predstavil vsebino sprememb. Kot je dejal, se spreminjajo izhodišča umeščanja infrastrukturnih objektov v prostor, v izvedbenem delu pa je največja sprememba ta, da se enote urejanja prostora po novem poimenujejo drugače. Naselja so dobila tričrkovno in številčno oznako, prav tako tudi kmetijska in gozdna zemljišča in neplodne površine. Nekaj sprememb so vnesli v dokument zaradi pogojev, ki so jih postavili nosilci urejanja prostora s področja varstva narave, kulturne dediščine, načrtovanja infrastrukture. Poseben del je priloga o enostavnih in nezahtevnih objektih, iz katere jasno izhaja, katere objekte je mogoče graditi na stavbnih, katere na kmetijskih in drugih zemljiščih.

Leta 2013, ko je država začela množično vrednotiti nepremičnine in je izdala informativne izračune davka na nepremičnine, so občani podali veliko pobud glede spremembe namenske rabe. Zaradi napovedanega davka so namreč mnogi želeli izločitev njihovih zemljišč iz območja stavbnih zemljišč. Kot je dejal Tolar, so se pri tem držali načela, da so na obrobjih naselij našli vmesno pot in so stavbna zemljišča namesto v kmetijska spremenili v kategorijo drugih zelenih površin. Če bi namreč v prihodnje prišlo do potrebe po širitvah naselja, bodo postopki spreminjanja namenske rabe zemljišč enostavnejši, saj ministrstvo za kmetijstvo varuje kmetijska zemljišča in omejuje širitev stavbnih zemljišč na kmetijske površine. Ob tem je Tolar tudi poudaril, da načrtovanje prostora ni izključno v pristojnosti občine, saj za sleherno spremembo v OPN potrebujejo pozitivna mnenja vseh nosilcev urejanja prostora.

Občinski svetniki so predlog sprememb OPN sprejeli v prvi obravnavi z nekaterimi pripombami. Občinski svetnik Andrej Lavtar je tako dal predlog, da se območje TVD Partizan iz območja za stanovanjsko gradnjo spremeni v območje za zelene površine, površine za oddih, rekreacijo in šport.

PVC OKNA, VRATA, ROLETE IN ŽALUZIJE

MBA
SCHÜCO
JESENICE, 04/586 33 70
GSM: 040/201 488
KRANJ, 04/236 81 60
GSM: 051/ 621 085
- za novogradnje
- zamenjava starih oken
www.oknamba.si
POPUSTI SE NE SEŠTEVAJO!
KUPON za 10 % popusta na storitve za mesec OKTOBER
ANDREJ OBERŽAN S. P., UL. STANETA BOKALA 17, JESENICE

iPLS Mojstrana
Peleti
Triglav A1
vrhunska kakovost A1 * brezplačna dostava

Smrekovi peleti
iPLS d.o.o.
Dovje 117, 4281 Mojstrana
T: 083 301 884,
M: 040 600 210
info@ipls.si
ENERGIJA IZ DOMAČIH GOZDOV

Pozor(!)ni za okolje

V kampanji Pozor(!)ni za okolje, katere pobudnik je podjetje Goodyear Dunlop Sava Tires, sodelujejo tudi tri jeseniške ustanove, in sicer Občina Jesenice, JEKO-IN in Gimnazija Jesenice. Kampanja poteka že šesto leto zapored, v njej pa sodeluje 34 srednjih šol iz vse Slovenije in 28 partnerskih organizacij. Projekt temelji na sodelovanju srednjih šol ter različnih institucij, ki se ukvarjajo s področjem varovanja okolja, še posebej z zmanjševanjem ogljičnega odtisa in s problematiko odpadkov. Osrednja aktivnost kampanje, ki prerašča v gibanje dijakov za zmanjševanje ogljičnega odtisa, je v letošnjem šolskem letu tekmovanje v pripravi kratkih filmčkov. Z njihovo pomočjo bodo dijaki predstavili svoja okoljska prizadevanja, ki jih izvajajo na šolah po Sloveniji. Začetnega srečanja mentorjev in partnerjev v Kranju se je udeležil tudi jeseniški podžupan Miha Rebolj.

Sobota je dan za tržnico

1. stran

Kot je pojasnila Vera Djurić Drozdek, vodja oddelka za gospodarstvo na Občini Jesenice, so bili vsi dosedanji poskusi iskanja novega koncesionarja neuspešni. "Kje se zatakne? Kot ugotavljamo, se interesenti običajno ustrašijo tega velikega objekta, bojijo se stroškov in da bo prodaja premajhna, da bi stroške pokrili," je dejala. A kot je zatrdila, Občina Jesenice, ki začasno upravlja tržnico, uspe pokriti vse stroške, ki letno znašajo okrog 15 tisoč evrov. Tudi zanimanje prodajalcev je precej, saj jih ob sobotah naštejejo tudi po štirideset.

Jeseniška tržnica je ob sobotah dobro obiskana; je prostor sobotnih nakupov in tudi srečevanj znancev.

Obenem je cena najema stojnic zelo ugodna, je povedala zunanja upraviteljica tržnice Dina Osmančevič, saj znaša le 3,50 evra na dan (v pokritem prostoru) oziroma dvajset evrov na zunanjem prostoru. Tudi obiskovalcev je ob sobotah precej, saj so Jeseničani navajeni obiskovati sobotno tržnico. Med rednimi obiskovalci je tudi župan Mencinger, ki je povedal, da je na jeseniški tržnici prav vsako soboto, z ženo običajno nakupita sadje in zelenjavo ter domač kruh z Blejske Dobrave. Kot je dodal, se potem običajno odpeljeta še na tržnico v Lesce, občasno tudi v Mošnje in Žirovnico. "Tako iz prve roke lahko povem, da je ponudba na naši, jeseniški tržnici res dobra, kvalitetna. Želim si, da bi tržnico obiskovalo še več Jeseničanov. Menim, da bo prečna povezava, ki jo gradijo na Hrenovci, dala dodaten zagon in se bo obisk še povečal. Tudi plezalna stena v sklopu tržnice je dobro obiskana, edino, kar manjka, je gostinski lokal, kjer bi obiskovalci lahko spili kavo, pojedli kakšno domačo sladico," je povedal župan.

V sklopu obiska so udeleženci ugotavljali, da tržnica je obiskana, da dobro deluje in zadovoljuje želje in potrebe občanov. "Objekt sam pa je bil že v osnovi predimenzioniran, preveč ambiciozno zastavljen in predrag za to dejavnost. Rešitve bomo zato iskali v dveh smereh. Z akcijami ozaveščanja in dogodki bi radi še povečali apetit Jeseničanov za lokalno, ekološko pridelano, domačo hrano, hkrati pa bomo iskali rešitve in alternativno ponudbo ter dejavnost za sam objekt, predvsem med tednom," je dejal Andrej Lavtar.

Sklenili so, da bodo o možnostih razvoja tržnice govorili tudi na eni od prihodnjih sej občinskega sveta.

jeseniške novice

WWW.JESENICE.SI

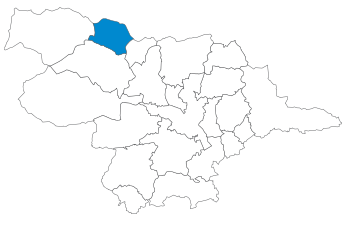

Jeseniške novice so priloga Gorenjskega glasa

IZDAJATELJ
Gorenjski glas, d. o. o., Kranj,
Bleiweisova cesta 4, 4000 Kranj

ODGOVORNA UREDNICA
Marija Volčjak

UREDNICA
Urša Peternel, GSM: 041/570 942,
ursa.peternel@g-glas.si

UREDNIŠKI ODBOR:
Vera Pintar, Ines Dvoršak, Urša Peternel, Janko Rabič
novice.jesenice@jesenice.si

OBLIKOVNA ZASNOVA
Jernej Stritar, IlovarStritar, d. o. o.

TEHNIČNI UREDNIK
Grega Flajnik

FOTOGRAFIJA
Tina Dokl, Gorazd Kavčič

VODJA OGLASNEGA TRŽENJA
Mateja Žvižaj

Nenaročenih prispevkov in pisem bralcev ne honoriramo. Dolžina prispevka za objavo ali pismo za rubriko Pisma bralcev sme obsegati največ tri tisoč znakov s presledki in ne sme biti daljši od ene tipkane strani formata A4.

Gorenjski Glas

Jeseniške novice, št. 15/letnik X so priloga časopisa Gorenjski glas, št. 83, ki je izšel 16. oktobra 2015.
Jeseniške novice so priložene Gorenjskemu glasu in brezplačno poslane v vsa gospodinjstva v Občini Jesenice, izšle so v nakladi 25.970 izvodov. Tisk: Delo, d. d., Tiskarsko središče. Distribucija: Pošta Slovenije, d. o. o., Maribor.

GORENJSKI GLAS (ISSN 0352-6666) je registrirana blagovna in storitvena znamka pod št. 9771961 pri Uradu RS za intelektualno lastnino. Ustanovitelj in izdajatelj: Gorenjski glas, d. o. o., Kranj / Direktorica: Marija Volčjak / Naslov: Bleiweisova cesta 4, 4000 Kranj / Tel.: 04/201 42 00, faks: 04/201 42 13, e-pošta: info@g-glas.si; mali oglasi in osmrtnice: tel.: 04/201 42 47 / Delovni čas: ponedeljek, torek, četrtek in petek od 7. do 15. ure, sreda od 7. do 16. ure, sobote, nedelje in prazniki zaprto. / Gorenjski glas je poltednik, izhaja ob torkih in petkih, v nakladi 19.000 izvodov / Redne priloge: Moja Gorenjska, Letopis Gorenjska (enkrat letno), TV okno in osemnajst lokalnih prilog / Tisk: Delo, d. d., Tiskarsko središče / Naročnina: tel.: 04/201 42 41 / Cena izvoda: 1,70 EUR, redni plačniki (fizične osebe) imajo 10 % popusta, polletni 20 % popusta, letni 25 % popusta; v cene je vračunan DDV po stopnji 9,5 %; naročnina se upošteva od tekoče številke časopisa do pisnega preklica, ki velja od začetka naslednjega obračunskega obdobja / Oglasne storitve: po ceniku; oglasno trženje: tel.: 04/201 42 48.

Občinske novice

Vprašanje glede praznjenja greznic

Urša Peternel

Občinski svetnik Boris Grilc je na eni od prejšnjih sej občinskega sveta postavil vprašanje, kako javno komunalno podjetje JEKO-IN v jeseniški občini zaračunava praznjenje greznic in odvoz greznične gošče.

Kot so pojasnili v javnem komunalnem podjetju JEKO-IN, kot izvajalec obvezne gospodarske javne službe odvajanja in čiščenja odpadnih voda v sklopu obveznih nalog tudi praznijo nepretočne greznice oziroma obstoječe greznice in prevzemajo blato iz malih komunalnih čistilnih naprav. Blato iz greznic in malih komunalnih čistilnih naprav se obdeluje na Centralni čistilni napravi Jesenice, terminski plan praznjenja pa je objavljen na spletni strani javnega komunalnega podjetja. V skladu s pravilnikom se prevzem blata iz prvega prekata opravi enkrat na dve leti, vsako gospodinjstvo je o tem obveščeno s priporočeno pošto štirinajst dni pred napovedanim datumom storitve.

Glede stroškov so pojasnili, da se storitev obračunava glede na porabljeno pitno vodo. Uporabnikom, ki imajo greznice, se mesečno zaračunava storitev in omrežnina za uporabo čistilne naprave v višini 0,6381 evra za kubični meter porabljene vode. Cenik je objavljen na spletni strani JEKO-IN, vsako dodatno črpanje pa se zaračuna po ceniku, so pojasnili na JEKO-IN.

Kmalu gradnja obvoznice mimo Lipc

Postopki za pridobitev gradbenega dovoljenja potekajo in takoj zatem bodo objavljeni javni razpisi za izbiro izvajalca del.

Urša Peternel

Na Upravni enoti Jesenice trenutno teče postopek za pridobitev gradbenega dovoljenja za začetek izgradnje obvoznice Lipce, ki bi ga Občina Jesenice lahko pridobila že v roku enega meseca. Po prejemu gradbenega dovoljenja bodo objavljeni javni razpisi za izbiro izvajalca in izgradnja cestne povezave od križišča z regionalno cesto Jesenice–Kočna–Gorje (na mestu sedanjega križišča za uvoz in izvoz z avtoceste) pri poslovnem objektu Pančur do območja Črna vas se bo lahko začela.

Projekt je sicer vreden čez 1,1 milijona evrov, za začetek izgradnje obvoznice pa je Občina Jesenice v trenutnem predlogu proračuna za leto 2016 namenila skoraj pol milijona evrov. Zaključek projekta je, ob zagotovitvi zadostnih sredstev v proračunu, načrtovan v letu 2017, so pojasnili na Občini Jesenice.

"Namen projekta je izgradnja cestne povezave od križišča z regionalno cesto Jesenice–Kočna–Gorje (na mestu sedanjega križišča za uvoz in izvoz z avtoceste) pri poslovnem objektu Pančur do območja Črna vas. Cilj projekta je predvsem v tem, da se razbremeni promet skozi Lipce in središče Blejske Dobrave do območja Črne vasi. Obrtna cona Črna vas na Blejski Dobravi ima edini dostop po lokalni cesti skozi naselje Lipce, ki pa je ravno na odseku skozi Lipce izredno ozka in omogoča le vožnjo z odstopom prednosti oziroma s stalnim umikanjem nasproti prihajajočim vozilom. Dostop do cone je sicer mogoč tudi skozi Blejsko Dobravo, vendar le z osebnim vozilom, saj je pod železniško progo ozek in nizek podvoz. Dostopna cesta bo pomembna tudi ob dnevu mrtvih, ker se sedaj ves promet odvija skozi Lipce. Z izgradnjo dostopne ceste bo možna tudi izgradnja kanalizacije za Blejsko Dobravo, preko Lipc do Centralne čistilne naprave Jesenice," so še povedali na Občini Jesenice.

Občina Jesenice, Cesta železarjev 6, Jesenice, na podlagi 20. in 21. člena Zakona o stvarnem premoženju države in samoupravnih lokalnih skupnosti (Ur. list RS št. 86/2010 in spremembe) in 30. člena Uredbe o stvarnem premoženju države in samoupravnih lokalnih skupnosti (Ur. list RS št. 34/2011 in spremembe) ter Načrta ravnanja z nepremičnim premoženjem – Načrt razpolaganja z nepremičnim premoženjem – zemljišča, v lasti Občine Jesenice, za leto 2015, št. 478-58/2014, sprejetega na 2. redni seji Občinskega sveta Občine Jesenice dne 20. 11. 2014, objavlja

JAVNO DRAŽBO ZA PRODAJO SOLASTNIŠKEGA DELEŽA NEPREMIČNINE

I. NAZIV IN SEDEŽ ORGANIZATORJA JAVNE DRAŽBE:
Občina Jesenice, Cesta železarjev 6, 4270 Jesenice.

II. PREDMET PRODAJE:
– solastniški delež Občine Jesenice, delež: 6169/10000 na nepremičnini/stavbnem zemljišču s parc. št. 142/4, k.o. 2172 – Hrušica. Predmetna nepremičnina predstavlja stavbno zemljišče, ki leži v območju OPPN Plavški travnik II - Vrbje, del zemljišča ob bivši betonarni in separaciji Hrušica. Nepremičnina s parc. št. 142/4 k.o. 2172 - Hrušica je v solastnini Primorja, d. d., – v stečaju, in sicer v deležu do 3831/10000. Na podlagi določb Stvarno-pravnega zakonika ima drugi solastnik, Primorje d. d., – v stečaju pri prodaji predmetnega solastniškega deleža na nepremičnini s parc. št. 142/4 k.o. 2172 - Hrušica predkupno pravico, ki pa je ne bo uveljavljal.

V skladu z veljavnimi prostorskimi akti Občine Jesenice leži nepremičnina s parc. št. 142/4 k.o. 2172 - Hrušica v območju J1/IG1-OPPN, ki ga ureja Odlok o občinskem podrobnem prostorskem načrtu Plavški travnik II – Vrbje (Ur. list RS, št. 108/2009), osnovna namenska raba: območje proizvodnih dejavnosti, podrobna namenska raba: gospodarske cone.

III. VRSTA PRAVNEGA POSLA
Prodaja stvarnega nepremičnega premoženja – Prodajna pogodba v pisni obliki

IV. IZKLICNA CENA IN NAJNIŽJI ZNESEK NJENEGA VIŠANJA
Izklicna cena za solastniški delež Občine Jesenice na nepremičnini s parc. št. 142/4 k.o. 2172 - Hrušica znaša 71.749,00 EUR (z besedo: enainsedemdeset tisoč sedemsto devetinštirideset EUR, 00/100). V izhodiščno ceno ni vključen 22% davek na dodano vrednost (DDV), ki bremeni najugodnejšega dražitelja oziroma kupca.

Dražitelji lahko višajo izklicno ceno najmanj za 100,00 EUR.

V. NAČIN IN ROK PLAČILA KUPNINE
Najugodnejši dražitelj je dolžan plačati kupnino v 30 dneh od izstavitve računa s strani prodajalca, ki ga bo prodajalec izstavil na podlagi sklenjene prodajne pogodbe. **Plačilo celotne kupnine v navedenem roku je bistvena sestavina prodajne pogodbe.** Položena varščina se všteje v kupnino. Po plačilu celotne kupnine bo prodajalec kupcu izstavil zemljiškoknjižno dovolilo za vknjižbo solastninske pravice v zemljiško knjigo. Šteje se, da je kupnina plačana, ko v celoti prispe na račun prodajalca.

VI. DATUM, ČAS IN KRAJ JAVNE DRAŽBE
Javna dražba bo potekala **dne 4. 11. 2015 ob 15. uri v mali sejni sobi, klet, Občine Jesenice, Cesta železarjev 6, Jesenice.**

VII. VIŠINA VARŠČINE
Najkasneje do vključno z 2. 11. 2015 morajo dražitelji, ki želijo sodelovati na javni dražbi, položiti varščino za nakup solastniškega deleža na nepremičnini s parc. št. 142/4 k.o. 2172 - Hrušica, v višini 7.174,90 EUR (z besedo: sedem tisoč sto štiriinsedemdeset EUR 90/100), ki predstavlja 10 % izklicne cene, na pod-račun EZR Občine Jesenice, odprt pri Banki Slovenije št.: SI56 01241-0100007593, sklic SI18 75400-2001004-47808515 s pripisom »varščina za javno dražbo – solastniški delež Občine Jesenice na nepremičnini s parc. št. 142/4 k.o. 2172 - Hrušica«.

Dražiteljem, ki na javni dražbi ne bodo uspeli, se varščina brez obresti vrne v roku 15 dni od zaključka javne dražbe, na njihov transakcijski račun.

VIII. POGOJI IN PRAVILA JAVNE DRAŽBE
1. Solastniški delež Občine Jesenice na nepremičnini s parc. št. 142/4 k.o. 2172 - Hrušica se prodaja po načelu videno-kupljeno. Davek na dodano vrednost (22 % od najvišje izklicane cene), stroške sklenitve pravnega posla (notarska overitev podpisa prodajalca) in stroške zemljiškoknjižne ureditve novo nastalega lastniškega stanja (stroški priprave in vložitve ZK predloga, preslikava listine, sodna taksa i. d.) plača kupec.

2. Javna dražba se bo opravila ustno v slovenskem jeziku.

3. Rok sklenitve pogodbe:
Pogodba bo sklenjena z najugodnejšim dražiteljem v roku 15 dni po zaključku javne dražbe. Če dražitelj ne podpiše pogodbe v navedenem roku, iz razlogov, ki so na strani dražitelja, prodajalec zadrži njegovo varščino.

4. Udeležba na javni dražbi in njeni pogoji:
Na javni dražbi lahko sodelujejo pravne in fizične osebe, ki v skladu s pravnim redom Republike Slovenije lahko pridobijo lastninsko pravico na nepremičninah na območju Republike Slovenije.

Dražitelji se morajo najpozneje 15 minut pred začetkom javne dražbe osebno zglasiti na kraju javne dražbe ter predložiti kopije naslednjih dokumentov in originale na vpogled ob prijavi:

- potrdilo o plačani varščini in priloženo celotno številko TRR računa za primer vračila varščine,
- potrdilo pristojnega organa (FURS), iz katerega je razvidno, da ima dražitelj plačane davke in prispevke, določene z zakonom, ki ne sme biti starejše od 15 dni od datuma objave razpisa, velja za **pravne osebe, s. p. in fizične osebe** (tujec mora priložiti potrdilo, ki ga izda institucija v njegovi državi, enakovredna instituciji, od katere se zahteva potrdilo za slovenske državljane, če takega potrdila ne more pridobiti, pa lastno izjavo, overjeno pri notarju, s katero pod kazensko in materialno odgovornostjo izjavlja, da ima plačane davke in prispevke),
- dokazilo pristojnega sodišča, ki ni starejše od 15 dni od datuma objave razpisa:
  – da dražitelj ni v postopku prisilne poravnave, stečaja ali likvidacije, če je dražitelj pravna oseba ali s. p.;
  – da dražitelj ni v postopku osebnega stečaja, **če je dražitelj fizična oseba**;
- potrdilo banke, da dražitelj v zadnjih šestih mesecih pred javno dražbo ni imel blokiranega transakcijskega računa (**samo za pravne osebe in s. p.**). Če ima dražitelj odprtih več računov pri različnih bankah, mora predložiti potrdila vseh bank,
- potrdilo o državljanstvu (državljani RS in državljani držav članic EU) oziroma dokazilo, da ima dražitelj pravico pridobiti nepremičnine v RS (tujci), **če gre za fizične osebe**,
- izjavo, da dražitelj v celoti soglaša s pogoji javne dražbe (glej točko IX.),
- morebitni pooblaščenci pravnih oseb morajo predložiti overjeno (upravna overitev) pooblastilo za udeležbo na javni dražbi.

Dražitelji, ki ne bodo izpolnjevali pogojev iz te točke, bodo po sklepu komisije, ki bo vodila javno dražbo, izločeni iz postopka. Sklep se vpiše v zapisnik javne dražbe.

Ugovor zoper potek postopka javne dražbe lahko vsak dražitelj poda najkasneje do zaključka javne dražbe. O ugovoru komisija, ki vodi postopek, odloči takoj.

Ne glede na navedeno kot dražitelji na javni dražbi ne morejo sodelovati cenilec, ki je ocenil vrednost solastniškega deleža predmetne nepremičnine, člani komisije oziroma oseba, ki vodi javno dražbo ter z njimi povezane osebe (2. odstavek 32. člena Uredbe o stvarnem premoženju države in samoupravnih lokalnih skupnosti (Ur. list RS št. 34/2011 in spremembe)).

5. Izbira najugodnejšega dražitelja:
Izbor najugodnejšega dražitelja se opravi na javni dražbi. Izbran je tisti dražitelj, ki ponudi najvišjo ceno. Izbrani dražitelj po zaključku javne dražbe sporoči podatke o davčni številki oz. ID-številki za DDV, EMŠO oziroma matično številko in telefonsko številko, ki se vpišejo v zapisnik.

Če je dražitelj samo eden, se javna dražba kljub temu opravi. Če sta dva ali več dražiteljev, ki dražijo najvišjo ceno, solastniški delež nepremičnine ni prodan, če eden ne zviša cene. Izklicna cena oziroma vsaka nadaljnja cena se izkliče trikrat. Če ni nobenega dražitelja oziroma če pri dveh ali več dražiteljih eden ne zviša cene, je javna dražba neuspešna.

Plačilo varščine se šteje za dano ponudbo, najmanj po izklicni ceni, za predmetni solastniški delež nepremičnine. Ponudba veže dražitelja do zaključka javne dražbe in do tedaj ne more odstopiti od ponudbe ali jo kakorkoli razveljaviti.

6. Ustavitev postopka:
Pristojna komisija lahko s soglasjem župana Občine Jesenice postopek prodaje ustavi vse do sklenitve prodajne pogodbe, pri čemer se dražiteljem povrnejo stroški v višini izkazanih stroškov za prevzem razpisne dokumentacije.

7. Pravila javne dražbe:
Javna dražba se izvaja v skladu z določili Zakona o stvarnem premoženju države in samoupravnih lokalnih skupnosti (Ur. list RS št. 86/2010 in spremembe) in določili Uredbe o stvarnem premoženju države in samoupravnih lokalnih skupnosti (Ur. list. RS št. 34/2011 in spremembe).

IX. DODATNE INFORMACIJE O NEPREMIČNINI
Za vse dodatne informacije v zvezi s prodajo predmetne nepremičnine lahko pokličete na tel. št. (04) 5869 298, in sicer v času uradnih ur od dneva objave javne dražbe do vključno 3. 11. 2015. Vzorec prodajne pogodbe in izjava iz VIII. točke tega razpisa so dražiteljem na voljo na spletni strani Občine Jesenice (http://www.jesenice.si/sl/za-obcana/javna-narocila-razpisi-objave).

Tomaž Tom Mencinger
ŽUPAN

Številka: 478-85/2008
Datum: 16. 10. 2015

www.jesenice.si

Krajevna skupnost

Kosovirja priletela v Kolpern

V dvorani Kolpern se je 11. oktobra odvijala družinska prireditev Kosovirija, ki se je je udeležilo okoli 400 obiskovalcev, ki so se zabavali s teatrom Cizamo, čarovnikom Tonijem in kosovirjema.

Andraž Sodja

V dvorani Kolpern na Stari Savi se je minulo soboto odvijala družinska prireditev Kosovirija, ki jo je organiziralo Kulturno športno društvo Hrušica. Prireditev, ki je v prvi vrsti namenjena ne le otrokom, temveč tudi povezavi otrok in staršev, je bila izjemno dobro sprejeta, saj se je prireditve udeležilo več kot 400 obiskovalcev. Otroci so se zabavali s kosovirskimi delavnicami, poslikavo obraza, delavnicami vezanja balonov, posladkali so se s palačinkami in si ogledali vrsto predstav. Nastopili so teater Cizamo s predstavama charivari in skoraj najboljši cirkus, čarovnik Toni ter glavni zvezdi – Kosovirja Glal in Glili. V Deželi Kosoviriji so na delavnicah izdelovali antistresne paradižnike, kosovirje, razglednice s pozdravi iz Kosovirije, pajke in sovice ter imeli gibalne delavnice, ki so bile izjemno dobro obiskane. Pomerili so se tudi v ugibanju dolžine kosovirske žlice in pohojanju balonov, igre pa so namenjene predvsem skupnemu tekmovanju otrok in staršev, s čimer se krepijo vezi med njimi.

Prireditev je sofinancirala Občina Jesenice.

Vrhunec prireditve je bila predstava Kosovirji na leteči žlici.

Parkirišča, otroška igrišča, vrtički

Urša Peternel

Svet Krajevne skupnosti Plavž se je sestal na šesti redni seji. Glavna točka dnevnega reda je bila priprava predloga za Prometno študijo občine Jesenice. V razpravi so člani sveta izpostavili problematiko parkirnih prostorov, saj na področju Plavža primanjkuje več kot 1400 parkirnih mest. V nadaljevanju je svet obravnaval tudi poročilo komisije za ocvetličevanje in potrdil seznam 31 nagrajencev za najlepše urejene balkone. Med pobudami izstopa pobuda krajanov za ureditev otroškega igrišča na Tavčarjevi cesti. Ob tem so člani sveta menili, da so ob velikem številu majhnih otrok na območju KS Plavž otroška igrišča preskromno urejena. Glede na anarhijo pri uporabi vrtičkov v občinski lasti je bila posredovana pobuda za enotno ureditev vrtičkov v občini. Člani sveta so menili, da bi se morala ta problematika enotno urejati za vso občino, obravnavali pa naj bi jo na Svetu za varstvo uporabnikov javnih dobrin občine Jesenice. Izpostavili so tudi vprašanje ureditve na območju Hotela Pošte, saj sosednji stanovalci opozarjajo na porast števila miši in podgan, prav tako je okolica hotela nevarna za mimoidoče.

O aktivnostih na Blejski Dobravi

Urša Peternel

Po redni seji sveta Krajevne skupnosti Blejska Dobrava je predsednik Anton Hribar povedal, da so pridobili ustno soglasje za prestavitev oglasne deske pred krajevno skupnostjo, ki jo je JEKO-IN že prestavil in uredil okolico. Vaško korito je treba izolirati in urediti mrežo za prekritje, potem pa bodo vanj lahko natočili vodo. Gradnja pločnika pri hiši Blejska Dobrava 50 ni možna, ker stanovalci niso lastniki zemljišča; ta del se bo urejal v sklopu obnove celotnega odseka ceste. Pripravili so letni finančni načrt KS in letni program komunalnih del v krajevni skupnosti ter oba dokumenta poslali občinski upravi. Govorili so tudi o problematiki pogostih golosekov zaradi žledoloma in lubadarja na območju Vrš, zaradi česar obstaja velika nevarnost proženja plazov. V zvezi s tem so sklenili, da pristojnim službam Občine Jesenice pošljejo pisno zaprosilo za pridobitev strokovnega mnenja o plazovih in morebitnih nevarnostih za krajane. S septembrom se je začela prva faza gradbenih del na igrišču za šolo, dela naj bi bila zaključena do pomladi 2016. Na seji je bila podana tudi pobuda za pregled gasilnih aparatov, ki jih imajo krajani doma, akcija bo izvedena ta mesec.

Več kot osemindvajset tisočakov za kmetijstvo

Občina Jesenice je julija objavila javni razpis o dodelitvi pomoči za ohranjanje in razvoj kmetijstva, gozdarstva in podeželja v občini Jesenice za leto 2015. V proračunu za leto 2015 so v ta namen zagotovili nekaj več kot 28 tisoč evrov, na razpis pa se je prijavilo dvajset vlagateljev s 24 vlogami. Kot so sporočili z Občine Jesenice, bodo razpisana sredstva porabljena v celoti, usmerjajo pa se preko enajstih različnih ukrepov. Največ zanimanja je bilo za pomoč za naložbe v kmetijsko gospodarstvo, iz česar je razvidno, da kmetje širijo svojo dejavnost, kar je za razvoj jeseniškega kmetijstva oziroma podeželja vsekakor pozitiven znak, so povedali na Občini Jesenice.

Veliko zanimanje za razpis za gospodarstvo

Prejšnji teden se je iztekel rok za oddajo vlog za javni razpis o dodeljevanju finančnih vzpodbud za razvoj gospodarstva v občini Jesenice za leto 2015. Za javni razpis je v občinskem proračunu zagotovljenih skoraj 70 tisoč evrov, na razpis pa je prispelo skoraj osemdeset vlog. Kot so povedali na Občini Jesenice, vloge pregleduje strokovna komisija, končni rezultati razpisa pa bodo znani predvidoma v drugi polovici novembra.

Volitve in imenovanja

Občinski svetniki so na oktobrski seji imenovali dva nova predstavnika Občine Jesenice v svet javnega zavoda Osnovna šola Poldeta Stražišarja Jesenice, in sicer Žigo Pretnarja in Rabijo Babača. Zamenjala sta dosedanja člana Vitomirja Pretnarja in Sama Podobnika.

Prejeli smo

Plaz nad Koroško Belo

V 14. številki Jeseniških novic je v rubriki Pobude jeseniških svetnikov Maja Otovič, predsednice Sveta KS Javornik- Koroška Bela, postavila vprašanje »kako oziroma če sploh se spremlja stanje plazu nad vasjo Koroška Bela«. Zadnji čas, da se o tem spregovori, saj gre za zadevo, ki ni nova, lahko pa ogrozi precejšen del vasi, tudi življenja njenih prebivalcev.

Odgovor občine Jesenice ni najbolj spodbuden. O problematiki plazu opozarjajo Ministrstvo za okolje in prostor že več let. Po zadnjih zagotovilih je bilo iz občinskega proračuna za sanacijo plazu oz. meritve porabljenega že kar nekaj občinskega denarja. Zadnji sestanek s predstavniki ministrstva in občine je bil 1. aprila letos. Odgovorov in nadaljnjega ukrepanja v zvezi z aktivnostmi na plazu do danes s strani ministrstva še ni. Plaz pa iz dneva v dan bolj grozi. Vredno si ga je ogledati. Vsakič, ko je malo hujše neurje na območju Potoške planine, nas nanj spomni tudi siva voda v potoku Bela. Potok namreč izpodjeda ilovico, ki je očitno tudi en od materialov v tem plazu.

Pri tem je treba opozoriti, da je Koroško Belo v preteklosti že večkrat (vsaj 4-krat) prizadel tak plaz. Posebej hudo je bilo 13. novembra 1789, ko je velika povodenj oz. »posipanje«, kot so jo takrat poimenovali, zasula 47 hiš ob potoku Bela. Po izročilu se je takrat odtrgal oblak nad hribom Čikla, ki ga sedaj ni več, ker je ves prigrmel v dolino in pod seboj pokopal hiše ob potoku tudi do pet metrov globoko.

Naši predniki so torej v preteklosti večkrat izkusili, da potok Bela ni čisto običajen potok, zato so ga v začetku prejšnjega stoletja regulirali, zgradili betonske kamnite stopnice in s tem poskrbeli, da voda vsaj skozi vas izgubi svojo rušilno moč. Vedeli so, da potok tudi večkrat letno kar precej naraste in zna neprijetno presenetiti, zato so poskrbeli, da se struga ni zanemarila in ne zarasla in je tudi niso pustili zasipati z gradbenim materialom. Danes smo te dejavnosti opustili, struga potoka skozi vas pa je le še senca nekdanje.

Bojim se, da zgolj pisanje in opozarjanje v zvezi s plazom in potokom ne bo dovolj. V eni od zadnjih številk Jeseniških novic se je avtorju članka zapisalo » najlažje je samo občini očitati, da nič ne naredi « in »... tudi na občini so zelo zadovoljni z aktivno vlogo, ki so jo odigrali krajani « Upravičeno zaskrbljeni krajani Koroške Bele, ki smo mimogrede tudi občani občine Jesenice, pa v tem primeru na problem lahko le opozarjamo in pristojne pozivamo, da se bolj aktivno vključijo v razreševanje navedene problematike.

Andrej Palovšnik

Zemljevid narečnih ledinskih imen

V Jeseniških novicah sem prebral članek o izdaji zemljevida narečnih imen v Občini Jesenice. Narečna imena so mi precej poznana, nekaj sem jih opisal tudi v brošuri Kako so živeli na Koroški Beli, zato sem z zanimanjem vzel omenjeno karto in jo pozorno pregledal. Ugotovil sem, da je na območju od Ajdne do Pustega rovta 15 imen, ki niso lokacijsko pravilno umeščena v naravi. Omenil bi samo potok Čikla, ki ima za Koroško Belo svojo zgodovino. Poznati bi jo moral vsak osnovnošolec. Čikla teče v soteski med Majerjevo frato in Matičkovim rotom ter med Koničevim stanom in Krnico, kjer se izliva v potok Belo. Na karti pa je Čikla označena na lokaciji, kjer je v naravi Zabukovje. Razmišljam, kaj si mislijo naši Koroški in turisti s kartami specialkami, če jih primerjajo z izdano karto.

Navedel bom nekaj narečnih imen, za katere mislim, da bi sodila na karto: pod Kokarji, pr Lščan, Pr Miklavk, v Šov, za Vrblam, v Krnišcah, v Mežnariji, Majerjeva frata, Koprivnik, Matičkov rot, Bečevnik, Anžova dolina, na Vazah, pr Gospodov postlc, v Jerišah, na Kravji plan, na Kremenov peč, v Kozjem hrbtu, v Bvažunov psic, v Bvažunov rojc, na Ganku, pr Ledrarjevih hruškah, Pediclnova mavra, Šroncova mavra, planina za Mavro, v Tesnem, potok Kromfač, itd.

Ko sem že pri pisanju, me zanima, kdo je bil odgovoren za vzdrževanje panojev, ki so žalostno propadli za Mavro, pr Gospodov koč, na Sečah in še kje, na katerih so bili s sliko in besedo mimoidoči seznanjeni z okolico. Lep kompas z oznako vrhov v Julijcih pa leži v jami pod Prečnimi pečmi. Mogoče pa zato na Pristavi ni panoja, iz katerega bi bilo lahko razbrati, kaj vse je mogoče videti v Zoisovem parku. Pogrešam tudi smerne table v okolici Križevca, saj sem več turistov srečal pri Konjski peči, ki so iskali Pusti rovt.

Pri zbiranju narečnih imen je sodelovalo 47 domačinov, naj bo moj prispevek 48. z željo, da bodo imena, ki sem jih še dopisal, ostala na papirju v Jeseniških novicah in ne bi bila pozabljena. Če bi karto ocenjeval šef gostilne, bi gotovo dobila oceno: ni za kuharja, je za pomivalca.

France Zavelcina

Kultura

Območna likovna razstava v Doliku

Na ogled je šestnajst izbranih najboljših del trinajstih avtorjev.

Andraž Sodja

Območna izpostava Javnega sklada za kulturne dejavnosti Jesenice je v sodelovanju z Razstavnim salonom Dolik v Doliku 18. septembra odprla četrto območno likovno razstavo. Na razpis JSKD se je odzvalo 23 likovnikov s 47 deli. Po strokovnem izboru Ane Sluga, magistrice slikarstva, pa je na razstavi na ogled 16 najbolj kakovostnih del trinajstih različnih avtorjev.

Razstavljajo: Dragutin Bartolič, Frančišek Berce, Francka Isop, Jakob Kobal, Janka Kus, Zlatko Lipovšček, Mirka Pavlin, Špela Pirnat, Marko Rolc, Draga Soklič, Ljubica Intihar Višnar, Marjan Židanek in Marjeta Žohar. V kulturnem programu so nastopili vokalna skupina Triglavski zvonovi. Razstava, ki jo je slavnostno odprl župan Tomaž Tom Mencinger, je na ogled do 20. oktobra.

Sodelujočim avtorjem sta priznanja podelili Petra Ravnihar iz JSKD Jesenice in Stanka Urbas iz Dolika.

Pestrost motivov v črno-beli tehniki

Člani Foto kluba Jesenice so po septembrski klubski razstavi barvnih fotografij v oktobru na ogled postavili še izbor v črno-beli tehniki na prosto temo. Selektorica Andreja Pekla je za razstavo v foto galeriji v Mercator centru na Jesenicah izbrala fotografije sedemnajstih avtorjev. Prvo nagrado je prejel Borut Mežan za fotografijo Izza tančice, drugo Marjan Debelak (Melodija) in tretjo Uroš Kopavnik (Pot). Diplome so prejeli: Janez Kramar, Andrej Maver, Janez Šmitek in Janez Vrzel. Razstava bo na ogled do 11. novembra.

Avtorji nagrajenih fotografij Marjan Debelak, Borut Mežan in Uroš Kopavnik

AS SUHA MONTAŽA
Sadet Agić, s. p.
Cesta maršala Tita 84, JESENICE
GSM 041/499 896
e-pošta: as.suhamontaza@jesenice.net
• FASADERSTVO
vgradnja toplotne izolacije
(eko subvencija)
• mansarde
• predelne stene
• spuščeni stropi
• stenske obloge
Montaža s KNAUF sistemi

Družinska razstava

Mozaiki, slike in še kaj je naslov družinske razstave, ki jo odpirajo danes, v petek, popoldne ob 18. uri v razstavnem salonu Viktorja Gregorača v kulturnem domu na Slovenskem Javorniku. Razstavljajo Stane Pavlovič, njegova žena Bojana Jelenc in njuna hči Katja Pavlovič. Stane je avtor mozaikov, Katja fotografij, Bojana pa predstavlja mozaike, slike na steklu in izdelke iz siporeksa. Družinska razstava bo na ogled do 6. novembra.

Festival poezije uspel

Jesenice so letos prvič gostile Festival poezije Verzionar, ki se je čez cel dan odvijal na različnih lokacijah, slavnostno pa zaključil v Gledališču Toneta Čufarja s posebno gostjo – prvo damo slovenske poezije Svetlano Makarovič.

Pia Kokelj

Literarno-glasbeni dogodek je organiziral Jernej Kusterle, vodja Gibanja za obuditev in razvoj jeseniške poezije. Pester program enodnevnega dogodka se je odvijal na več lokacijah po Jesenicah. Jernej je z udeležbo zadovoljen: »Vse dogodke skupaj je obiskalo približno 800 ljudi, kar je za trenutne okoliščine odlično.« S pridobljenimi, a omejenimi finančnimi sredstvi je v železarskem mestu za en dan pričaral pravi literarni zemljevid. Začelo se je na Osnovni šoli Prežihovega Voranca, kjer je v okviru kulturnega dne potekalo Srečanje s slovenskim pesnikom, v Kolpernu so odprli razstavo pesniških zbirk jeseniških pesnikov, gimnazijci so si v predavalnici Osnovne šole Prežihovega Voranca ogledali film Društvo mrtvih pesnikov, v Gledališču Toneta Čufarja pa je potekala 2. ponovitev igranega recitala Železarska lirika, ki temelji na predlogi lansko leto izdane antologije jeseniških pesnikov. Mladinski center Jesenice je predvajal film Poetic justice, v Kosovi graščini so se družili s slovenskimi pesniki, v Gledališču Toneta Čufarja so jeseniški pesniki brali svojo poezijo, ob 19. uri pa je prav tako v prostorih gledališča potekala osrednja večerna literarno-glasbena prireditev Ars Poëtis. Kusterle kot avtor vezne besede, je dogodek odprl z dramatičnim branjem avtorskega Mita o Verzionarju, za glasbeno spremljavo pa je skrbela pianistka Katarina Kurtjak, ki je bila hkrati tudi ambasadorka festivala. Plesna skupina Ritualke so očarale z mistično interpretacijo pesmi z gibom. Uprizorile so namreč poezijo iz antologije Železarska lirika in tako obiskovalce pripravile na prihod največje slovenske pesnice Svetlane Makarovič. Interpretirala je svoje najbolj grozljive pesmi v projektu Horror mundi/Groza sveta. Ta večkrat nagrajen in razprodan literarno-glasbeni projekt, ki ga Makarovičeva pripravlja skupaj z enim najboljših slovenskih džezovskih tolkalcev Zlatkom Kaučičem, nas je popeljal v realno, črno, odtujeno, potrošniško zaslepljeno, nečloveško podobo sveta, ki ga poznamo danes. Zaključno druženje je potekalo ob posebej izbrani sladici in pijači Verzionar v predprostoru Gledališča Toneta Čufarja. Po koncu festivala so občutki organizatorja odlični: »Človek med organizacijo večkrat pomisli, da bi obupal, vendar nasmehi na obrazih občinstva po izvedenem programu poplačajo ves trud. Festivalni dan bi ocenil kot zelo uspešnega, zato se bomo vsi močno potrudili, da bi postal tradicionalen del jeseniške kulture,« pojasni Jernej. V prihodnje si želi, da bi Jeseničani festival vzeli za svojega, bili nanj ponosni in v času, ko bi se le-ta odvijal, z njim tudi živeli.

Prva dama slovenske poezije Svetlana Makarovič je ob glasbeni spremljavi Zlatka Kaučiča interpretirala svoje najbolj grozljive pesmi v literarno-glasbenem projektu Horror mundi/Groza sveta. / Foto: Tina Dokl

Interpretativno branje Mita o Verzionarju v izvedbi avtorja mita Jerneja Kusterla ob glasbeni spremljavi Katarine Kurtjak

Plesna skupina Ritualke pod vodstvom Nadie Džamastagić je plesno uprizorila poezijo iz knjige Železarska lirika – Antologija jeseniških pesnikov.

Bogat program Čufarjevih dni

Janko Rabič

Osrednji jeseniški gledališki oder bo od 14. do 21. novembra spet prizorišče prikaza ustvarjalnosti slovenskih ljubiteljskih gledališč. 28. Čufarjevi dnevi obetajo nov pester spored predstav. Med petindvajsetimi prijavljenimi gledališči in igralskimi skupinami je selektor Branko Kraljevič izbral sedem predstav, ki se bodo potegovale za naklonjenost strokovne žirije in publike. Uvod v letošnje dneve bo 21. novembra začela domača igralska skupina s predstavo Igralska družina, ki so jo pripravili ob 70-letnici gledališča Toneta Čufarja. V naslednjih dneh se bodo zvrstile predstave: Kurbe v izvedbi KD Janez Jalen Notranje Gorice, Triko (KD Zarja Trnovlje), Maček v žaklju (KD Loški oder Škofja Loka), Niti tat ne more pošteno krasti (KUD Štefan Romih Črešnjevec Slovenska Bistrica), Vse zastonj (Koroški deželni teater Slovenj Gradec) in Resnica (Šentjakobsko gledališče Ljubljana). Novost letošnjega spremljajočega programa bo Dan odprtih vrat, kjer bodo obiskovalci imeli priložnost bolje spoznati delo v osrednjem jeseniškem gledališkem hramu.
Organizacijski odbor pri GTČ Jesenice pod vodstvom predsednika Borisa Breganta ima polne roke dela, da bodo dnevi spet na visokem kvalitetnem nivoju, kar si glede na uveljavljen renome zaslužijo. Poleg programskih nalog člane odbora spet čaka najtežja naloga zagotoviti sredstva, saj je tedenski spored predstav in ostali stroški velik finančni zalogaj. Vsi upajo na naklonjenost donatorjev, da pomagajo naprej bogatiti gledališko ustvarjalnost.

Šport

V mladosti že na treh svetovnih prvenstvih

Matevž Erman, 27-letni hokejist HDD SIJ Acroni Jesenice, doma z Rodin, spada v mladi jeseniški hokejski ekipi med izkušenejše igralce. Hokej je začel igrati pri štirih letih, v mlajših kategorijah pa je bil že trikrat udeleženec svetovnega prvenstva.

Matjaž Klemenc

Za vami je šest tekem v ligi INL. Igrali ste proti vsem avstrijskim ekipam. Je katera od teh na vas naredila poseben vtis?
"Zdi se mi podobna slika kot v lanski sezoni, saj so Lustenau, Bregenzerwald, Feldkirch in Zell am See močnejše od Kitzbühla in Kapfenberga."

Ste zadovoljni z dosedanjim izkupičkom?
"Imamo tri zmage in tri poraze in s trenutnim izkupičkom zagotovo nismo zadovoljni. V tekmah, ki smo jih izgubili, smo naredili preveč nepotrebnih napak in točke, ki so bile dosegljive, so šle po zlu."

Na obeh domačih tekmah ste bili suvereni, a malce bode v oči neučinkovitost?
"V zaključku akcije smo premalo zbrani. Ob tej pomanjkljivosti je treba dodati še več discipline v obrambi."

Lansko leto ste v INL igrali polfinale. Letos so napovedi še stopničko višje. Ste sposobni na ta korak?
"Čeprav je liga zelo izenačena, je povsem realno, da letos igramo finale. A kot sem že omenil, določene stvari bo treba spremeniti oz. popraviti. V prvi vrsti si želimo, da bi nas obšle poškodbe."

Avstrijske ekipe imajo vsaj en zelo kvaliteten napad.
"S tem se strinjam, po drugi strani pa si ne smemo dovoliti, da nas sami premagajo trije, štirje igralci."

Ste član prve jeseniške peterke. Vaš napad je najbolj izkušen, zato ne preseneča, da imate pomembno vlogo v trenutkih z igralcem več in igralcem manj. Je težko nositi to odgovornost?
"Ni težko. Imamo kar nekaj izkušenj in mislim, da smo se kot napad že lansko sezono kar dobro ujeli. Vesel sem, da smo ostali skupaj."

Imate tudi vi občutek, da je INL pri nas podcenjena?
"Igral sem tudi v ligi EBEL in lahko rečem, da razlika med EBEL in INL je. V EBEL imajo ekipe tri ali celo štiri izenačene peterke. V naši ligi pri avstrijskih ekipah izstopa le en napad, ostali so malce slabši. V ligi EBEL se dela manj napak, večja je disciplina v igri."

Kljub temu ste v lanskem državnem prvenstvu na kolena spravili ljubljansko Olimpijo, našega edinega predstavnika v ligi EBEL.
"V finalu smo igrali kot ekipa, bili smo disciplinirani, predvsem pa smo verjeli, da lahko osvojimo naslov državnega prvaka. Kljub temu

Matevž Erman, hokejist HDD SIJ Acroni Jesenice

da smo po zmagi v Ljubljani izgubili drugo tekmo doma, nas to ni niti malo spravilo s tira. Na papirju je bila Olimpija favorit, a mi smo si srčno želeli naslov. Občutek po osvojitvi naslova, posebej, ker se kaj dosti ni verjelo v nas, je bil fenomenalen."

Letos boste poleg državnega prvenstva in INL igrali še v Celinskem pokalu.
"Te tri tekme na Madžarskem nam bodo zelo koristile. Ekip ne poznam in bi težko napovedal, kaj lahko dosežemo. Upam na zmago na turnirju."

Kakšni so vaši spomini na vaše hokejske začetke na Bledu?
"Začel sem zelo zgodaj, pri štirih letih. Dobra družba me je obdržala v hokejskem okolju."

Z Bleda ste se preselili k Jesenicam in kasneje k Olimpiji.
"Vsak igralec si želi korak višje. Na Bledu ni bilo članske ekipe, zato sem bil vesel prestopa na Jesenice. Žal je tudi na Jesenicah propadla članska ekipa in sledilo je povabilo iz Olimpije in s tem še naprej možnost, da igram v ligi EBEL."

Igrate na mestu branilca. Ste na tej poziciji že od vsega začetka?
"Ne, nekje pri sedmih letih sem bil leto in pol celo vratar. Na tem mestu se nisem počutil najbolje in če bi moral ostati v vratarski vlogi, težko, da bi danes še igral hokej."

V mlajših selekcijah ste imeli pomembno vlogo v reprezentanci.
"V mlajših selekcijah sem sodeloval na treh svetovnih prvenstvih, na članskem žal ne. Najbližje sem bil, ko je bilo prvenstvo v Stožicah. Na pripravah sem sodeloval, a na koncu žal izpadel. Razočaranje je bilo kar veliko."

Kakšne želje imate še v hokeju?
"Če gledam kratkoročno, si želim, da osvojimo INL in ponovimo naslov v domačem prvenstvu."

Tri zmage, trije porazi

Za jeseniškimi hokejisti je šest tekem v INL, vse proti avstrijskim ekipam.

Matjaž Klemenc

Z domačo tekmo proti ekipi Zell am See so hokejisti SIJ Acroni Jesenice odprli tretjo sezono v ligi INL. Letos nastopa devet klubov. Poleg Jesenic sta od Slovenskih ekip ostala le še Celje in Playboy Slavija. Ostalih šest ekip prihaja iz Avstrije: Feldkirch, Lustenau, Kitzbühl, Zell am See, Bregenzerwald in Kapfenberg. Od lanske sezone letos manjkata dva slovenska kluba, MK Bled in kranjski Triglav. Uvodno sezono so začeli s porazom 3:5 na gostovanju v Meranu. Lansko leto je bilo za stopničko bolje, saj so v Feldkirchnu izgubili 2:3 po podaljšku. Letos so prvič uvodno tekmo igrali doma in takoj vzeli ves plen. S 4:1 je »padel« Zell am See. Povsem zasluženo, saj so bili »železarji« celo tekmo boljši tekmec. Sledili sta dve gostovanji, v oddaljenem Lustenau in Bregenzerwaldu. Dvakrat so bili blizu vsaj točke, na koncu so se domov vrnili z ničlo, kar se tiče točkovne bere. V Lustenau so izgubili s 3:4, v Bregenzerwaldu pa s 6:7. Vtis je bil popravljen v Kitbühlu, kjer so bili vseskozi v rezultatski prednosti in na koncu tekmo dobili s 5:3. Prejšnji konec tedna je bil na sporedu spet dvojni program, tekma doma s Kapfenbergom in gostovanje pri Feldkirchnu. Kapfenberg so premagali s 5:1, razlika pa bi bila lahko še veliko višja. Slabše se jim je godilo v Feldirchnu, kjer so izgubili z 1:5. Kaj se da razbrati iz teh šestih uvodnih tekem? Na obeh domačih tekmah so bili suvereni, več težav pa so imeli v gosteh. Če hočejo krojiti vrh, bo treba prinašati točke tudi iz gostovanj. Jutri jih čaka domača tekma s Celjem, nakar sledi Celinski pokal na Madžarskem od 23. do 25. oktobra. V treh dneh se bodo pomerili z Rigo (Latvija), Jaco (Španija) in gostiteljem turnirja Miskolci. Enajst dni odmora do nove tekme, do gostovanja v Zalogu.
»Če se spomnim gostovanja v Lustenau in Bregenzerwaldu, smo od takrat nekatere napake odpravili, saj smo veliko delali na obrambi. Še vedno se pojavlja naša velika slabost neučinkovitost. V zaključnih akcijah je še vedno preveč nezbranosti. Nedeljski poraz s Feldirchnom je previsok. Prav nezbranost v napadu je v veliki meri botrovala visokemu porazu. Po drugi strani imajo avstrijske ekipe nekaj izkušenih ostrostrelcev, ki izkoristijo najmanjšo priložnost, ki se jim ponudi. Po tekmi s Celjem naš čaka tridnevni turnir na Madžarskem. Prepričan sem, da bo ta turnir za nas še kako dobrodošel,« nam je po prihodu iz Feldkirchna nekaj besed namenil glavni jeseniški trener Dejan Varl.

Nika Kozar osvojila turnir v Mostarju

Jeseniška tenisačica je zmagala na teniškem turnirju do 18 let ITF v Mostarju.

Pia Kokelj

V Mostarju je potekal mednarodni teniški turnir ITF za mlade do 18 let, na katerem je blestela šestnajstletna Jeseničanka Nika Kozar. Po lanskoletni zmagi je letos ponovila uspeh. Do končne zmage je na kolena spravila Romunko Lauro Cazaco z 2:1 (3:6, 6:3, 6:2), Norvežanko Lillian Gabrielsen z 2:0 (6:3, 6:3), Rusinjo Ekaterino Repina z 2:0 (6:4, 6:4). V polfinalu ji je nasproti stala Srbkinja Jovana Vušič. Nika je zmagala z 2:0 (6:3, 6:4). Finale je bil repriza lanskega. Jeseničanka je bila tudi tokrat boljša od Norvežanke Brune Olsen. Rezultat v nizih je bil 2:0 (6:4, 7:6). Piko na i je Nika naredila v dvojicah, kjer je igrala skupaj z Radovljičanko Kristino Novak. V finalu sta igrali proti romunsko-slovenski navezi Michaela Lorena Marculescu-Nika Radišič. Gorenjki sta prvi niz izgubili s 3:6, drugega pa dobili s 6:2. O končnem zmagovalcu je odločil dodatni niz do 10. točke. Tu sta bili Nika in Kristina suvereni, saj sta ga dobili z 10:2 in zasluženo dvignili zmagovalni pokal.

Judoisti na mednarodnih turnirjih

Jeseniški judoisti so se v Sloveniji udeležili dveh mednarodnih turnirjev. V Oplotnici je nastopilo 131 judoistov iz Hrvaške in Slovenije. Jernej Razingar je nastopil v sekciji starejši dečki in v kategoriji do 42 kg osvojil peto mesto. Prav tako pri starejših dečkih (do 55 kg) je nastopil Mark Krajzel in bil deveti. Na Dupleku je nastopilo 182 judoistov iz Hrvaške, Bosne in Hercegovine ter Slovenije. V kategoriji U-18, kadeti, so Jeseničani imeli pet predstavnikov. Zmage sta se veselila Kati Ambrožič (-48 kg) in Tim Pahor (-55 kg). Zabeležili so še tri druga mesta: Nuša Ambrožič (-48 kg), Janja Razingar (-63 kg), Luka Ambrožič (-55 kg). Nastopili so tudi izven naših meja, v Spilimbergu v Italiji, kjer so poleg gostiteljev in Slovencev nastopili še judoisti iz Hrvaške, Avstrije in Madžarske. Skupno jih je nastopilo preko 350. Jeseničani so nastopili v kategoriji kadeti in mlajši kadeti. Pri kadetih sta na tretjo stopničko stopila Tim Pahor in Luka Ambrožič (oba do 55 kg). Pri mlajših kadetih so osvojili še dve tretji mesti – Marko Klinar (do 55 kg) in Jerne Razingar (do 45 kg).

En poraz, zatem pet zmag

Balinarji Jesenic so uvodno tekmo v 2. ligi vzhod center začeli s porazom. Na gostovanju pri ekipi Polje so izgubili z rezultatom 6:16. Na srečo jih poraz ni zmedel, saj je bilo nadaljevanje odlično. V naslednjih petih kolih so zabeležili pet zmag. Najprej so doma tesno, z 12:10, premagali Bistrico. Sledili sta gostujoči zmagi proti Sodražici in Trati mladi. Obe tekmi so dobili s 13:9. V 5. kolu je sledila visoka zmaga 19:3 v gosteh z Brdom in za piko na i še gostujoča zmaga z 12:10 proti ekipi Svoboda. Poleg Jesenic v ligi nastopajo še Bistrica, Sodražica, Svoboda, Trata mladi, Rogovila Tele TV, Brdo in Polje. Po šestih odigranih tekmah je na vrhu Rogovila Tele TV s 17 točkami. Jeseničani so drugi s 15 točkami.

Trikrat plus, trikrat minus

Jeseniški nogometaši so zadnjih šest tekem v 3. Slovenski nogometni ligi odigral s polovičnim uspehom. V 3. kolu so izgubili na gostovanju proti ekipi Kolpe z 0:1. Sledili sta dve zmagi, najprej so doma z 1:0 premagali ekipo Brinje-Grosuplje, z golom Huseinbašiča, v gosteh pa so bili z 2:0 boljši od Jezero Medvode. V polno sta zadela Ibranovič in Huseinbašič. Žal se niz ni nadaljeval na domači tekmi z ekipo Ivančne Gorice. Gostje so odšli s popolnim izkupičkom. Tekmo so dobili z rezultatom 4:0. Neuspešni so bili tudi na gostovanju pri Rudarju Trbovlje, kjer so izgubili s 3:0. Prejšnjo soboto so doma prijetno presenetili in s 3:2 premagali ekipo Bravo z zadetkoma Pašiča in Huseinbašiča. Jeseničani so deseti z 10 točkami.

Derbi brez zmagovalca

Jeseniški kegljači, ki tekmujejo v 2. ligi zahod, so v lanski sezoni želeli preboj naprej, a žal se na koncu ni izšlo po njihovih načrtih. Prvih pet tekem v sezoni 2015/2016 je pokazalo, da za zdaj plujejo v želeno smer. Prvi štiri tekme so gladko dobili. Doma so premagali Izolo in Ograjco, obe po 7:1. V gosteh so bili boljši od Železnikov z 8:0 in proti Calcitu s 5:3. V 5. kolu so se doma pomerili v derbiju kola z ekipo Taborska jama, ekipo, ki prav tako v prvih štirih tekmah ni oddala točke. Derbi se je končal z delitvijo točk (4:4). Obe ekipi krojita vrh lestvice z 9 točkami.

Zanimivosti

Tank T55 na Plavžu

Strelišče Belit na Plavžu je s tankom T55 dobilo novo atrakcijo.

Andraž Sodja

Presenečeni pogledi Jeseničanov pred dvema tednoma so dobili razlago, ko je 35-tonski odsluženi tank T55 z oznakami teritorialne obrambe našel svoje mesto pred strelišèem Belit na Plavžu na Jesenicah. Kot je povedal lastnik Belita Boštjan Arh, ni bilo preprosto, a jim je uspelo, saj je cesta do Belita komaj dopuščala dostavo, prvemu tovornjaku ni uspelo, tako so morali tank na carinskem platoju z dvigalom pretovoriti na manjšega, ki mu je uspelo bojni stroj, ki je prišel iz vojašnice v Šentvidu, dostaviti na mesto. Kot je še dodal Arh, ima željo zbirko še dopolniti, tako se bo tanku pridružila še havbica, prihodnje leto pa še letalo, s čimer bo Belit poleg ljubiteljev streljanja privabljal tudi ljubitelje vojaške zgodovine.

Boštjan Arh ob novi atrakciji strelišča Belit

Na Pagu je »zapihalo« po jeseniško

Tretji septembrski konec tedna so na Pagu gostovali jeseniški godbeniki.

Branka Smole

Pihalni orkester Jesenice - Kranjska Gora je konec septembra znova gostoval na hrvaškem otoku Pag. To je bilo že šesto srečanje, ki so ga izmenjali z godbeniki s Paga. Vsak se vedno potrudi po svojih najboljših močeh, da je kar najboljši gostitelj. Tako je tokrat jeseniškim godbenikom gostoljubno odprl vrata svojega hotela paški godbenik Toni, slovenske goste pa so odpeljali tudi na ogled paške sirarne in v lunski oljčni nasad.

Pihalni orkester Jesenice - Kranjska Gora je že prvi večer zablestel na koncertu v mestu Pag ob svoji gostji, mezzosopranistki, Jeseničanki Moniki Bohinec, solistki dunajske državne opere, ki je svoj mezzosopran spretno kot »paško čipko« vtkala ob zvoke orkestra pod vodstvom Dejana Rihtariča. Tako so številni obiskovalci prisluhnili pestremu programu, od »Železnega komada«, Granade, arije iz Vesele vdove, Habanere iz Carmen do Avsenikove glasbe.

Naslednji dan so zvoki jeseniške godbe odmevali v Novalji in zadnji dan obiska še pred hotelom.

Zdaj so na potezi gostje. Vsako leto pridejo Gorenjcem pomagat pregnat zimo s koncertom klape Sol, koncert je običajno marca, godba pa prihaja vsako drugo leto in naj bi Jesenice obiskala prihodnje leto. Jeseničani že snujejo, kako se bodo spet izkazati kot dobri gostitelji in bodo prijateljem s Paga vrnili gostoljubje, kakršnega so bili deležni na Pagu.

V mestu Pag so jeseniški godbeniki nastopili skupaj z mezzosopranistko Moniko Bohinec.

Zanimivosti

Delavke železarne (3. del)

Dr. Marko Mugerli, kustos Gornjesavskega muzeja Jesenice

Jeseničanke so v času, ko še niso imele volilne pravice, v politično življenje vstopale preko dogodkov v železarni, po drugi svetovni vojni pa preko proslav, političnih manifestacij, društev in sindikatov.

V času splošne stavke v obratih Kranjske industrijske družbe na Javorniku in na Savi leta 1904 so se kot članice stavkovnega odbora fotografirale s časnikom Slovenec, glasilom Slovenske ljudske stranke, ki je delavske zahteve podprl, in na ta način vplivale na volilno telo. Po nekaterih podatkih naj bi na Savi začele stavkati prav delavke. Med borkami za delavske in ženske pravice je treba omeniti Jeseničanko Heleno Zugwitz. Nastopila je že na prvem ženskem političnem shodu v gostilni pri Jelenu leta 1913. Kasneje je vodila jeseniško podružnico Zveze delavskih žena in deklet, ki se je sestajala v njenem stanovanju, prebirala ženska glasila in se zavzemala za enakopravnost v javnem in zasebnem življenju. Marca 1932, ko je KID ustavila obratovanje železarne in odpustila vse delavce, je organizirala akcijo, v kateri so ženske zastražile vse dohode v tovarno, da bi preprečile izvoz izdelkov in prihod brezposelnih delavcev, ki bi delali za nižje mezde. Tovarno so stražile dvanajst dni, od štirih zjutraj do desetih zvečer, v snegu, dežju in mrazu. KID je po dveh tednih prekinitve dela zopet pognala obrate. Delavcem je znižala plače in pripravila novo kolektivno pogodbo. Prišlo je do dolgotrajnih pogajanj med vodstvom podjetja in delavskimi zaupniki. Ker so bila neuspešna, je Jesenice zajel stavkovni val, ki je vrhunec dosegel julija 1935. Stavka se je 12. julija najprej začela v javorniških obratih in se razširila na Jesenice. Delavci niso zapustili tovarne, hrano so jim trikrat na dan nosili svojci. Delavke in žene delavcev so zastražile vhode v obrate in z živim zidom orožnikom preprečile, da bi prišli v tovarno in razgnali stavkajoče. Po osmih dneh je prišlo do sporazuma z vodstvom tovarne. Stavko so organizirali in vodili delavski zaupniki, ki so jih delavci izbirali na posebnih volitvah. Ohranjen je volilni imenik enega izmed volišč, in sicer v opekarni iz leta 1937. Tukaj je od 1641 volivcev svoje glasove oddalo tudi 82 žensk. Podatek je pomemben, ker ženske še niso imele splošne volilne pravice.

Dobile so jo šele po drugi svetovni vojni. Takrat je bilo aktualno prikazovanje žensk v boju za svobodo, na volitvah, proslavah, v tovarnah, delavnih akcijah, v tekmovanju za preseganje delovnih norm ter prikazovanje njihovega navdušenja nad oblastjo, ki je premagalo fašizem in jim prineslo volilno pravico. Navdušenje so kazale z množično udeležbo na političnih manifestacijah. Mednje je sodila štafeta mladosti. Nosilke štafetne palice so bile tudi delavke železarne.

Sprejem štafetnih palic v martinarni aprila 1975 / (hrani Nevenka Markizeti)

Leta 1975 jo je od stavbe nekdanjega pokojninskega zavoda (danes Center za socialno delo Jesenice) do martinarne nesla Nevenka Markizeti, ki je bila takrat zaposlena v glavni pisarni kot tekačica in kasneje v pisarni valjarne žice in profilov. Kot se spominja, so bile takrat tri štafetne palice. Zvezna je začela pot v Labinu in je aprila prispela na Jesenice. Nosili so jo čez Poljane, skozi Podmežaklo, železniški podvoz, po glavni cesti proti gledališču in martinarni. Na glavni cesti sta se ji priključili še triglavska štafeta in štafeta delavcev, začasno zaposlenih v tujini. Triglavsko so organizirali alpinisti z Jesenic in Mojstrane. Zaradi nevarnosti plazov je niso mogli ponesti z vrha našega očaka, ampak iz Krme, kjer so morali gaziti debelo snežno odejo. Tretjo štafeto je organiziralo slovensko kulturno društvo Triglav iz Stuttgarta. Na obeh straneh glavne jeseniške ulice so tekače pozdravile množice ljudi. Zvezna palica je prenočila v martinarni in naslednje jutro nadaljevala pot po ostalih obratih. V Beograd je prispela 25. maja.

Gornjesavski muzej Jesenice še vedno zbira spomine, fotografije in predmete delavk nekdanje železarne. Uvrstili jih bomo na razstavo, ki bo odprta 3. decembra 2015 v Ruardovi graščini na Stari Savi, predstavili v Jeseniških novicah ali na prireditvah, ki bodo spremljale razstavo še vse leto 2016.

Srečanje za starejše

Srečanja se je udeležilo kar 76 članic in članov.

Janko Rabič

Ob mednarodnem dnevu starejših so v Društvu upokojencev Jesenice za članice in člane, ki so v letošnjem letu dopolnili osemdeset in več let, spet pripravili srečanje. V uvodu sta zbrane pozdravila predsednik društva Boris Bregant in podžupanja Občine Jesenice Vera Pintar. V bogatem kulturnem programu so nastopili člani društvenega moškega pevskega zbora pod vodstvom zborovodkinje Mire Mesarič, pevka Melita Jelen ob harmonikarski spremljavi Marjane Komel, citrarki Katarina in Neža Brelih ter harmonikar David Brelih. Za izvedbo srečanja so poskrbele članice socialno-zdravstvene komisije skupaj s prostovoljkami projekta Starejši za starejše. Odziv na srečanje je bil zelo dober, saj se ga je udeležilo 76 članic in članov. Najstarejša udeleženka je bila 97-letna Zvonka Gašperin, najstarejši član pa 89-letni Tone Doles. Skupaj imajo v društvu 223 članic in članov, ki so stari osemdeset in več let. Posebej so ponosni na najstarejšo članico Kristino Tarman, ki je stara 105 let.

Delavnice za brezposelne

Urša Peternel

V sklopu projekta Anima Sana se danes, v petek, 16. oktobra, začenjajo delavnice za brezposelne in osebe, ki si želijo sprememb na poklicni poti. Na njih bodo govorili o vlogi zdrave samopodobe pri vstopu na trg dela, premagovanju stresa, krepitvi samozavesti, razvijanju kreativnega mišljenja, reševanju težav v petih korakih ... Delavnice potekajo v prostorih Razvojne agencije Zgornje Gorenjske na Spodnjem Plavžu na Jesenicah, vse aktivnosti v sklopu projekta pa so brezplačne. Projekt je financiran iz Programa Norveškega finančnega mehanizma 2009–2014, del sredstev pa zagotavljajo tudi Občine Bled, Bohinj, Gorje, Kranjska Gora, Jesenice, Radovljica in Žirovnica. Nosilec projekta je Razvojna agencija Zgornje Gorenjske, kot projektni partnerji pa sodelujejo še društvo Pot svetlobe, Psihiatrična bolnišnica Begunje, Fakulteta za zdravstvo Jesenice in Skupnost centrov za socialno delo.

Mladi

Kaj dela moja mamica?

V Gornjesavskem muzeju Jesenice so pripravili literarni natečaj za otroke.

Urša Peternel

Letošnji osrednji železarski projekt Gornjesavskega muzeja Jesenice nosi naslov Delavke železarne. V okviru projekta v muzeju pripravljajo razstavo Delavke železarne, predstavitev knjige, predavanja, projekcijo fotografij in priložnostni razstavi. "Ob pregledovanju arhivskih virov o delavkah Železarne Jesenice smo naleteli tudi na spise otrok, objavljenih v časopisu Železar, ki je izhajal od leta 1952 do 1990/1991. Zato je vzklila ideja o literarnem natečaju. Iz spisov bi radi razbrali, kaj otroci sploh smatrajo kot delo – je to zgolj tisto, kar mame opravljajo v službi, ali tudi vsakdanje stvari, ki jih dnevno rutinirano opravljajo doma. Kako (če sploh) je v zgodbo materinega dela vpet oče? Se je materino delo skozi čas spremenilo oziroma kaj je za otroka pomenilo delo mame nekoč in kaj danes?" so o namenu natečaja povedali v muzeju. Literarni natečaj bo trajal do 6. januarja 2016, na njem pa s spisi lahko sodelujejo osnovnošolci prve triade, od 1. do 3. razreda, in osnovnošolci druge triade, od 4. do 6. razreda. Najboljši prispevki po mnenju natečajne komisije bodo objavljeni na spletni strani Gornjesavskega muzeja Jesenice, na Facebook strani muzeja ter na razstavi, ki jo bodo odprli v Kolpernu ob Slovenskem kulturnem prazniku. Oba zmagovalca iz posamezne starostne skupine pa čaka tudi posebna nagrada – brezplačna izvedba delavnice Gornjesavskega muzeja Jesenice zanj in devet njegovih prijateljev.

Gimnazijci so sadili drevesa miru

Ob svetovnem dnevu miru, ki ga obeležujemo 21. septembra, so dijaki 2. športnega oddelka Gimnazije Jesenice na Stari Savi na Jesenicah posadili dve drevesi. Letošnje sajenje je bilo posvečeno petnajstletnici ustanovitve ENO šol, gre za environment online oziroma globalno virtualno spletno mrežo šol za trajnostni razvoj. Sajenje dreves pa je bilo posvečeno tudi beguncem, ki so jih vojne vihre pregnale od doma. Darinka Orel, slovenska koordinatorica tega projekta v okviru mreže UNESCO šol, je ob tej priložnosti sporočila: "Ne boste verjeli, ampak na tisoče prostovoljcev po vsem svetu je drevesa dejansko preštelo in ugotovili so, da je na Zemlji tri trilijone dreves! To pomeni, da na enega človeka pride približno sto dreves. Letno izgubimo deset milijard dreves, kar pomeni 1,3 drevesa na posameznika!" Zato je tako pomembno vsako na novo zasajeno drevo.

Dijaki Gimnazije Jesenice so na Stari Savi posadili dve drevesi. / Foto: Gimnazija Jesenice

Ta prav živžav z Romano Krajnčan

Jesensko dogajanje na Jesenicah je v oktobru poživila tudi čisto prava živžav zabava ob tednu otroka. Otroci in starši so se ob zvokih Romane Krajnčan naplesali v dvorani Kolpern.

Pia Kokelj

V popoldanskih urah je v Kolpernu na Stari Savi zaživelo. Polna dvorana otrok in staršev je napeto čakala prihod Romane Krajnčan, ki je ob posebni priložnosti obiskala tudi gorenjske kraje. Šlo je namreč za tradicionalni teden otroka, projekt Zveze prijateljev mladine, ki se začne vsak prvi ponedeljek v mesecu oktobru. V tem tednu se organizirajo različni prostočasni in razvedrilni programi za otroke v vseh večjih krajih po Sloveniji. Tudi na Jesenicah so Zavod za šport Jesenice, Mladinski center Jesenice (MCJ) in Gornjesavski muzej Jesenice organizirali plesno in glasbeno popoldne. Najprej so se najmlajši razvedrili ob nastopu otrok iz vrtca Jesenice – malih Jab čkov in Ptičkov, medtem pa so starši lahko odšli na kratek pogovor s svetovalko za vzgojo otrok Zinko Ručigaj. Sledila je zabava s klovnom Jakom in njegovimi pomočnicami iz MCJ, ki so malim nadobudnežem pokazale nekaj plesnih korakov. V zgornjih prostorih dvorane je skozi celotno dogajanje potekala izdelava glasbil iz naravnih materialov, ogledati pa si je bilo možno tudi razstavo z naslovom V ritmu železarskega srca. Po glasnem klicanju in ploskanju so otroci le priklicali Romano Krajnčan in skupaj zapeli njene najbolj znane pesmice – Zajček Zlatko, Umij zobe, Šola za klovne ...

Otroci so z Romano Krajnčan zapeli njene najbolj znane pesmice – Zajček Zlatko, Umij zobe, Šola za klovne ... / Foto: Nik Bertoncelj

Več kot petsto udeležencev akcije Bodi PreViden

Na Čufarjevem trgu na Jesenicah so tudi letos pripravili preventivno akcijo Bodi PreViden.

Andraž Sodja

Šestega oktobra je bil trg Toneta Čufarja na Jesenicah poln preventivnih aktivnosti v sklopu akcije Bodi PreViden, ki jo je organiziral svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu skupaj z Policijsko postajo Jesenice, Medobčinskim inšpektoratom in redarstvom občin Jesenice, Gorje, Kranjska Gora in Žirovnica. Kot so povedali organizatorji, se je akcije udeležilo okoli 500 udeležencev, na kar so ponosni. Akcija je bila v prvi vrsti namenjena najranljivejšim udeležencem v prometu, torej predšolskim in šolskim otrokom pa tudi starejšim občanom. AMZS je na poligonu s pomočjo štirikolesnikov uprizoril promet v malem, predstavljen je bil prevračalnik, s katerim so obiskovalci spoznali in preizkusili, kako pravilno ravnati ob morebitni situaciji prevrnjenega avtomobila v prometni nesreči. Na trgu je bila postavljena tudi demonstracijska naprava VIDKO, s katero so predstavili pomen uporabe odsevnih teles in jih poučili o njihovi pravilni uporabi. Kot je zaključila Anamarija Rot iz sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu občine Jesenice, se vsem udeležencem akcije zahvaljujejo za tako številen obisk: »Še posebej pa ravnateljem, mentorjem in učiteljem z vrtcev in osnovnih šol, ki so se odzvali na naše vabilo!« Otroci in starejši so lahko v napravi Vidko spoznali pomen kresničk in drugih odsevnih teles.

Foto svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu Jesenice

Akcija je bila v prvi vrsti namenjena najranljivejšim udeležencem v prometu, torej predšolskim in šolskim otrokom pa tudi starejšim občanom.

Zanimivosti

S tekom povezali tri bolnišnice

Zadnji septembrski dan, na svetovni dan srca, je potekal prvi promocijski tek gorenjskih bolnišnic z imenom Povezani s srcem za Gorenjsko. Vsaj del skoraj 47-kilometrske trase od Kranja do Jesenic je preteklo kar 160 tekačev.

Urša Peternel

Povezani s srcem za Gorenjsko je bilo geslo prvega promocijskega teka gorenjskih bolnišnic, ki je na pobudo Splošne bolnišnice Jesenice potekal na svetovni dan srca, 31. septembra. Tek je povezal tri gorenjsko bolnišnice, in sicer Bolnišnico za ginekologijo in porodništvo Kranj, Psihiatrično bolnišnico Begunje in Splošno bolnišnico Jesenice, trasa teka pa je bila speljana iz Kranja mimo Begunj do Jesenic. Trasa je bila razdeljena na devet etap po nekaj več kot pet kilometrov in vsaj eno etapo (nekateri pa vseh 47 kilometrov) je preteklo kar 160 tekačev. Tekli so zdravniki, drugi zdravstveni delavci, policisti, gorski reševalci, vojaki, gasilci, predstavniki občin, hokejisti HDD Jesenice ter znana imena, kot so Jure Košir, Špela Pretnar, Dušan Mravlje, Tomaž Razingar ... Tekli so z enim ciljem: ob svetovnem dnevu srca promovirati zdrav način življenja, ki je najboljša preventiva pred srčno-žilnimi obolenji, ki so glavni vzrok smrti pri nas in v svetu. Drugi cilj teka pa je bilo povezovanje ne le gorenjskih bolnišnic, temveč povezovanje, druženje in sodelovanje vseh srčnih ljudi, ki svoje poslanstvo v dobro soljudem opravljajo v službenem ali prostem času. »Dokazali smo, da smo srčni ljudje, da delamo s srcem za našo Gorenjsko vsak na svojem področju,« je poudaril Janez Poklukar, direktor Splošne bolnišnice Jesenice.

Mlada jeseniška hokejista Žan Us in Gašper Cerkovnik sta pretekla dve etapi, to je enajst kilometrov od Kranja do Podbrezij. "Bilo je v redu, sicer kar mrzlo, a dobro vreme za tek. Bi se dalo preteči celotno traso, če bi imela čas in naju zvečer ne bi čakal trening," sta dejala.

Zdravnica internistka Teja Arnež iz jeseniške bolnišnice je skupaj z možem Markom pretekla celotno, skoraj 47 kilometrov dolgo traso. "Zelo lepa trasa, ravno pravšnji tempo, fino vzdušje in idealno vreme za tek!" je povedala v cilju ta prekaljena maratonka.

Trasa je bila razdeljena na devet etap po nekaj več kot pet kilometrov in vsaj eno etapo (nekateri pa vseh 47 kilometrov) je preteklo kar 160 tekačev.

Foto: Občina Jesenice

Svojo ekipo na teku je imela tudi Občina Jesenice, v njej so bili Damjan Mladenovič in podžupan Miha Rebolj (na fotografiji), poleg njiju pa še Gregor Jarkovič in Miha Bajt.

Tekači na cilju pri Splošni bolnišnici Jesenice / Foto: Gorazd Kavčič

Navdih z dolgih poletnih potovanj

Kosova graščina bo do 15. novembra 2015 gostila razstavo Aleksandra Brezlana, priznanega slovenskega umetnika in profesorja.

Foto: Gorazd Kavčič

Pia Kokelj

Aleksander Brezlan ideje za svoja umetniška dela zbira na dolgih poletnih potovanjih, kjer si v svojo potovalno beležnico vizualno in tudi besedno pričara deželo, ki jo je obiskal. Hitro beleženje čutnih vtisov in zaznav v potovalnem tempu je značilnost risb, kolažev in barvank. Na ogled so različne likovne tehnike v neobičajnem formatu, prav tako pa tudi beležnice, v katerih je videti prve osnutke risb, prepletene z besedno poezijo. Širok likovni značaj, ki ga avtor odraža tako v slikarstvu, kot tudi v knjigah in skozi grafično oblikovanje, se prepleta s pedagoškim delom na Srednji šoli za oblikovanje in fotografijo. Kustos Aljaž Pogačnik iz Gornjesavskega muzeja Jesenice, ki je razstavo tudi odprl, njegova dela komentira kot »ogromno slikovno polje prepletov mrežnih struktur in barvnih mas, kjer prihaja do nasičenosti vizualnih informacij«. Razstava bo na ogled do 15. novembra.

Erjavčeva koča na Vršiču še odprta

Iz Planinskega društva Jesenice so sporočili, da bo Erjavčeva koča na Vršiču odprta do nedelje, 1. novembra, zatem pa bo od 2. novembra do 15. decembra zaprta. Ostale planinske postojanke, ki so v upravljanju društva, pa so že zaprle svoja vrata.

Zanimivosti

Spomini na praznovanja

V Občinski knjižnici Jesenice so se pridružili zbiranju prazničnih spominov na dvajseto stoletje.

Urša Peternel

Že nekaj let je september v gorenjskih knjižnicah posvečen različnim domoznanskim temam. Letošnja tema Praznovanja je obenem tudi osrednja tema Dni evropske kulturne dediščine. Zbiranju spominov so se tudi letos pridružili v Občinski knjižnici Jesenice, kjer so zbirali različno spominsko gradivo od fotografij in razglednic do različnih dokumentov in predmetov, ki so jih prinesli starejši prebivalci Jesenic z okolico. Kot je povedala Nataša Kokošinek iz knjižnice, jih je obiskalo sedem Jeseničank in Jeseničanov, ki so prinesli različne fotografije z motivi družinskih in cerkvenih praznovanj, porok, gospodinjski koledar, kuharico iz leta 1931, ženitno pogodbo, več dokumentov ...

Jeseničanke in Jeseničani so prinesli različne fotografije, gospodinjski koledar, kuharico ... / Foto: Gorazd Kavčič

Dan zbiranja spominov so zaključili s predavanjem etnologinje in kulturne antropologinje Špele Smolej Milat z naslovom Kako so na Jesenicah včasih praznovali v čitalnici Občinske knjižnice Jesenice. Osnova za predavanje je njena pripravniška naloga v nastajanju, v kateri raziskuje, kako so na Jesenicah včasih praznovali. Našla je številne zanimive zgodbe o tem, kako so praznovali ob rojstvu, poroki, smrti, obletnicah poroke, abrahamovanju, godu, rojstnem dnevu, prvem obhajilu, birmi, maturi, brucovanju, diplomi, prvi plači ... Tako je denimo našla zapis Ludvika Kokošinka o vasovanju: »Spomnim se, kako sva šla s Kodričevim Ivkom v Podmežaklo na ohcet igrat. Nazaj grede sva se ustavila pod oknom mojega tedanjega dekleta (zdaj žene). Igrala sva pod oknom eno, dve, tri podoknice, a okno se ni odprlo. Naslednji dan sva izvedela, da je v sobi, pod katero sva igrala, spal ata.« »Pirhe štrucat je običaj, pri katerem eden od tekmovalcev v roki drži pirh, drugi pa po njem narahlo tolče s svojim pirhom, dokler eden ne poči. Potem zamenjata strani pirhov in vlogi. Kdor obdrži celo jajce, dobi še razbitega«, se glasi eden od zapisov o veliki noči, torej koledarskih šegah in navadah. Med te sodi tudi 1. maj, ki ima na Jesenicah posebno mesto. "Namen raziskave je prikazati bogato izročilo lokalne dediščine, pestrost in raznolikost navad tako na lokalni ravni kot v širšem slovenskem prostoru ter s tem spodbuditi domačine k ohranjanju tradicije in s tem lastne identitete. Ob tej priložnosti bi v Gornjesavskem muzeju Jesenice povabili Jeseničane, domačine, ki se še spominjajo praznovanj v naših krajih nekdaj ali doma hranijo spomine nanje, da nas kontaktirajo in tako s svojimi spomini ali predmeti, ki bi jih lahko posodili ali poklonili, obogatijo nastajajočo razstavo in pripomorejo k ohranjanju naše bogate dediščine," je povedala Špela Smolej Milat.

Največ spominov na praznovanja je ohranjenih na fotografijah z motivi družinskih in cerkvenih praznovanj, porok ...

Kdaj pa imaš ti god?

Da lepi stari običaji ne bi šli v pozabo, so na delavnici obudili običaj ofiranja, pozabavali pa so se tudi s starimi koledarji in udeležencem določili imena v skladu s svetniki, ki godujejo na dan njihovega rojstva. Špela, denimo, ki je rojena 25. julija, ravno na svetega Jakoba, bi tako v starih časih bržkone dobila ime – Jakobina ...

Urša Peternel

"O, veselo smo praznovali! Mama je ocvrla fancovte , pa ofirat so prišli, pa peli so. Pa Johan je na harmoniko igral ... Potem jih je mama povabila noter in postregla ... Pili smo pa malinovec in mošt ..." Takole je svoj spomin iz otroških let na godovanje obudila ena od udeleženk delavnice z naslovom Praznovanja nekoč in danes: Godovanje v Kolpernu. V Gornjesavskem muzeju Jesenice so jo pripravili ob Dnevih evropske kulturne dediščine, vodila pa jo je mlada etnologinja in kulturna antropologinja Špela Smolej Milat.

Kot je povedala, je podeljevanje imena oziroma krst v vseh kulturah zelo pomembno. Pri nas je bila v starih časih tradicija, da so starši otroku dali ime tistega svetnika, na god katerega je bil otrok rojen. Tako se denimo etnologinja Zdenka Torkar Tahir spominja, da je ob njenem rojstvu 5. novembra stara mama rekla, da deklici morajo dati ime Zdenka, ki goduje 7. novembra ... "Vsak dan v letu je v krščanskem koledarju posvečen enemu svetniku," je povedala Smolej Milatova. Delavnica je denimo potekala na dan svetega Mihaela, torej so godovali vsi Mihaeli, Mihe, tudi Miše ... Na Jesenicah je znana svetnica tudi sveta Barbara, zavetnica rudarjev, ki goduje 4. decembra. Mnogi svetniki imajo svoje pregovore, za sveto Barbaro denimo Na Barbaro mraz – traja ves zimski čas . Znani svetniki so denimo še sveti Matija, sveta Zofija, sveti Martin ...

A če so nekdaj imena otrokom dajali v skladu s svetniki na koledarju, danes ni več tako. Prav tako dandanes ne praznujemo več godov, temveč predvsem rojstne dneve ... A da lepi stari običaji ne bi šli v pozabo, so se na delavnici pozabavali s starimi koledarji in udeležencem določili imena v skladu s svetniki, ki godujejo na dan njihovega rojstva. Špela, denimo, ki je rojena 25. julija, ravno na svetega Jakoba, bi tako še dve generaciji nazaj bržkone dobila ime – Jakobina ... Najmlajši udeleženec delavnice Aldin, rojen 3. aprila, pa bi bil v starih časih morda – Izidor.

Oživili pa so tudi običaj ofiranja, torej zganjanja hrupa s pomočjo "piskrov", pokrovk, kuhalnic, ribežnov ... In kot se spodobi, so se ofirovci na koncu posladkali z malinovcem, sladkornimi kockami in piškoti ...

Etnologinja in kulturna antropologinja Špela Smolej Milat, ki dela kot kustosinja pripravnica v muzeju, se ukvarja z raziskovanjem praznovanj nekdaj. / Foto: Gorazd Kavčič

V krščanskem koledarju ima vsak dan v letu svojega svetnika in včasih so otroke poimenovali po tistem, na katerega god so bili rojeni.

Godovniku so po starem običaju prišli ofirat s pomočjo "piskrov", pokrovk, kuhalnic, ribežnov ...

Malinovec in sladkorne kocke – kot v starih časih, manjkali so edino "fancovti" ...

Roku športna štipendija

Matjaž Klemenc

Plavalec z Jesenic Rok Pečar, ki trenira pod okriljem Plavalnega kluba Gorenjska banka Radovljica, je prejemnik enoletne športne štipendije Sare Isaković. Štipendija v znesku 100 evrov mesečno je namenjena najboljšemu plavalcu ali plavalki v kategoriji kadetov, ki do 31. avgusta doseže najboljši rezultat po lestvicah FINA. Letos je najboljši rezultat odplaval Rok na 1500 m prosto. »To, da sem dobil štipendijo Sara Isakovič, mi bo dalo še večji zagon za treninge in izboljšavo rezultatov. Ta štipendija mi res veliko pomeni. Če sem iskren, česa takega pred sezono nisem pričakoval. Denar bom po večini porabil za plavalno opremo, nekaj pa bom porabil tudi zase,« je svoje misli ob podelitvi štipendije strnil Rok, ki je učenec devetega razreda Osnovne šole Toneta Čufarja Jesenice.

Roku je štipendijo slovesno izročila Sara Isaković.

Zanimivosti

Iz policijskih beležk

Urša Peternel

Izmislil si je rop

Jeseniški policisti so na Jesenicah obravnavali prijavo domačina o ropu, v katerem naj bi bil najprej napaden, potem pa še pretepen in okraden. Storilci, bilo naj bi jih več, naj bi mu na Cesti železarjev pozno popoldne odtujili tablični računalnik, gotovino in zdravila. Situacijo je domnevni oškodovanec policistom sicer opisal kot običajna žrtev ropa, zataknilo pa se je, ko so policisti njegove izjave začeli povezovati še z dokazi na kraju in informacijami od ljudi. Dokazov o ropu niso našli, so pa ugotovili, da je oškodovanec predmete izgubil. Tablični računalnik je med preverjanjem informacij o ropu našel pošteni občan. Jeseničan je z lažno prijavo ropa osumljen kaznivega dejanja, zato ga bodo policisti kazensko ovadili pristojnemu državnemu tožilstvu.

Blato na vozišču

Ko se voznik vključuje v promet na javno cesto s poti, njive, priključka, na vozilu ne sme biti zemlje, blata ali česar koli drugega, kar bi lahko onesnažilo cesto. Za to mora voznik poskrbeti, še preden se vključi v promet, saj se zemlja običajno oprime pnevmatik in z njih odpade šele po večstometrski vožnji po cesti. Če do onesnaženja pride, je cesto treba očistiti takoj. Blatna cesta namreč bistveno zvišuje tveganje za nesrečo, zlasti v dežju. Globa za onesnaženje ceste je tisoč evrov.

TELE SAT

OKNO V SVET

TELESAT JESENICE –
OKNO V SVET IZ VAŠEGA STANOVANJA:

Digitalni televizijski programi v programskih paketih:

- 106 programov v začetnem paketu
- 126 programov v osnovnem paketu
- 157 programov v razširjenem paketu
- HBO paket – filmi
- PINK paket
- Balkan+ paket – brezplačen
- internetne povezave s hitrostmi prenosa do 100 Mbit/sek
- trojčki s hitrostmi prenosa podatkov do 40 Mbit/sek
- IP fiksni telefonski priključki z brezplačnimi klici v omrežje DETEL

INTERNET

V svetovni splet vstopate še enkrat hitreje kot doslej, vse vrednosti po obstoječih pogodbah so povečane za faktor 2.

AKCIJA ZA NAROČNIKE
Z ANALOGNIM PAKETOM PROGRAMOV:

do konca leta 2015 dobite brezplačno v uporabo zunanji digitalni sprejemnik

CENE SO OSTALE NESPREMENJENE

TELESAT, d.o.o., JESENICE,
operater kabelskih komunikacijskih sistemov
Cesta talcev 20, 4270 Jesenice,
Tel. 04 5865 250, 04 5865 251
E-pošta: info@telesat.si

www.telesat.si

Prednost našega kabelska priključka je brezplačna instalacija v stanovanju, novi televizijski sprejemniki ne potrebujejo zunanjih vmesnikov in naprav ter dvojnih daljinskih upravljalnikov, za starejše televizijske sprejemnike zunanji digitalni sprejemnik po ugodni ceni, za osnovno ceno priklop do treh televizijskih sprejemnikov, hiter servis in odprava napak ter podpora pri nastavitvah televizijskih sprejemnikov in mrežnih naprav.

Artistik in Easy

Urša Peternel

V Glasbeni šoli Jesenice so za uvod v letošnje abonmajske koncerte pripravili glasbeno poslastico – nastopila je akustična skupina Artistik, ki se ji je pridružil tudi pevec Easy. Zasedbo sestavljajo Eva Zupan (flavta/pikolo), Nina Pečar (violina), Urban Megušar (violončelo), Marko Stajnko (klavir) in Klemen Flego (cajon/klarinet/kitara). Poleg klasičnih del so na koncertu izvedli tudi nekaj skladb bolj zabavnih žanrov, med drugim so zaigrali skladbo Nekaj med nama, kjer se jim je na odru pridružil tudi pevec Easy.

Akustična skupina Artistik z Easyjem / Foto: Sašo Valjavec

O delovanju sokolskih društev

Pri Športni zvezi Jesenice so pripravili predavanje o zgodovini sokolstva na Slovenskem.

Janko Rabič

Pri Športni zvezi Jesenice nadaljujejo z uresničevanjem zastavljenih ciljev in nalog. Med pomembne sodi letošnja ustanovitev sekcije veteranov športnikov in športnih delavcev. Poleg druženja in obujanja spominov bodo poudarek dali proučevanju zgodovine in spremljanju sodobnih športnih tokov.
V sklop tega programa so uvrstili predavanje dr. Tomaža Pavlina s Fakultete za šport v Ljubljani Sokolstvo na Slovenskem. Orisal je zgodovino tega gibanja, poudarek je dal tudi razvoju na zgornjem Gorenjskem, kjer je bilo sokolsko društvo najprej ustanovljeno leta 1904 na Jesenicah in leta 1931 v Žirovnici. Med udeleženci so bili tudi nekdanji športniki, ki tradicijo sokolstva nadaljujejo v društvih TVD Partizan kot njihovih naslednikih. Po predavanju so se zadržali v prijetnem klepetu o pomembnem gibanju dela slovenske športne zgodovine, opozorili pa tudi na sedanje probleme, ki jih imajo društva TVD Partizan.
Predavanje so pripravili v dvorani Kolpern na Stari Savi s sodelovanjem Gornjesavskega muzeja Jesenice, s katerim vidijo stične točke o proučevanju športne zgodovine.

Vožnja jeseni

Urša Peternel

Vožnja jeseni ni primerljiva s poletno vožnjo, ker prinaša nekatere edinstvene nevarnosti na cestah, vozne razmere pa so zato bolj nepredvidljive, opozarjajo gorenjski policisti. "Več je dežja, ceste so zato mokre, vozna površina pa je na nekaterih delih ceste lahko prekrita tudi z odpadlim listjem, ki se v kombinaciji z mokro cesto lahko spremeni v drsalnico. Bistveno več je tudi megle, predvsem zjutraj in zvečer. Dejstvo je, da ta pojav za voznike pomeni slabšo vidljivost, v kombinaciji s hitrostjo in neustrezno varnostno razdaljo pa je tudi vzrok za prometne nesreče in verižna trčenja, predvsem na avtocestah. Pojavlja se tudi sončna bleščavost, ki je enako nevarna kot megla. Ob slabši vidljivosti naj bo varnostna razdalja zato daljša, hitrost pa nižja," svetujejo policisti. Dodatno nevarnost povzroča še divjad na cesti, predvsem zgodaj zjutraj in v mraku.

Filozofija športa – olimpizem in hokej

Društvo za razvoj turizma Jesenice v četrtek, 5. novembra, ob 15. uri vabi v Kolpern na Stari Savi na predavanje novoustanovljenega odseka Humanisti Jesenice z naslovom Filozofija športa: olimpizem in hokej. Predavali bodo Milan Hosta, Tomaž Pavlin, Jernej Pisk in Roman Vodeb.

Zanimivosti

Sudoku s končno rešitvijo

9								5
5	1						8	4
		3	8		1	6		
	3		4		2		1	
	2		6		5		3	
		2	9		4	8		
6	8						5	3
7								6

Sestavil: Cveto Erman

Mrežo izpolnite tako, da bodo vsaka vrstica, vsak stolpec in vsak manjši kvadrat vsebovali številke od 1 do 9. Ob pravilni rešitvi boste v označeni vrstici, če zamenjate številke s črkami (1=S, 2=V 3=O 4=T, 5=L, 6=E, 7=K, 8=P, 9=I), od leve proti desni prebrali rešitev uganke in jo vpišite v križanko. Rešitev sudokuja iz prejšnje številke je PROLAKTIN.

Nagrajenci križanke iz prejšnje številke

Pravilno geslo je FITNES CENTER VADBA KICKFIT. Sponzor križanke je O2 FITNES CENTER, d. o. o., na Cesti maršala Tita 22 na Jesenicah, 041 708 908, http://o2fitnes.si. Novost v septembru je vadba Kickfit. Za naše reševalce so pripravili tri nagrade: 1. mesečna celodnevna vstopnica: **Gašper Finžgar**, Jesenice, 2. kupon za enkraten obisk: **Aljaž Koblar**, Javorniški Rovt, 3. proteinski napitek: **Mihela Avgušti**n, Blejska Dobrava. Za nagrade se oglasite v O2 Fintes center.

Bodeča buča čajota

Če jo posadimo k drevesu na sončno mesto, bomo pozno poleti in jeseni obirali te zanimive buče – »bodeče ali zelenjavne hruške« kar na drevesu.

Jelka Koselj

Buča čajota je ovijalka z zelo dolgimi, lahko celo dvajsetmetrskimi poganjki in odebeljenimi koreninami. To zanimivo zelenjavo gojimo na Gorenjskem že nekaj let, kjer odlično uspeva. Naredi 10–20 cm velike plodove, uporabni pa so tudi listi in korenine. Užitna je tudi koščica z okusom po orehih. Doma je iz Južne Amerike. Gojijo tudi buče brez bodic. Te bi bile bolj prikladne, kajti buča tako bode, da jo režemo v rokavicah. Je tudi zdravilna rastlina. Ima veliko vitamina C in aminokislin. Iz listov pripravimo čaj, ki pomaga pri uravnavanju krvnega tlaka, težavah z ledvičnimi kamni in arterioskleroz. Ukus je mešanica med okusom kumare, krompirja in kolerabe. Užitna je tudi surova. Z njo pripravimo odlične solate in predjedi.

Svinjska pečenka s čajoto

Potrebujemo: *dober kg svinjine (trebuševine, kare, pleče), zelenjavo in začimbe za pečenko, 1 čajoto, 2 žlici kisle smetane, sol, poper in svinjsko mast.*

Priprava: Svinjino za pečenko pripravimo zvečer, ko jo začinimo z zelišči: timijanom ali majaronom, šetrajem, sesekljanimi brinovimi jagodami, kumino, lovorjem in rožmarinom, čebulo, česnom in jo popopramo. Meso pokrijemo in postavimo na hladno. Drugi dan pred pečenjem meso nasolimo in dodamo olupljeno in na krhlje narezano bučo, ki jo tudi solimo in popramo. Vse prelijemo z malo vroče masti. V pekač prilijemo še zajemalko vode. Pečemo kot običajno pečenko pri srednji temperaturi približno uro in pol do dve uri z vmesnim polivanjem soka po njej med pečenjem. Krhljev čajote ni treba prej vzeti iz pekača kot pečenko, kajti buča je zelo kmpaktna in ne razpade. Iz pečenkinega soka in maščobe napravimo še omako. Dodamo žlico moke, dve žlici kisle smetane in še kak krhelj čajote, vse malo pokuhamo in pretlačimo. Poleg jedi ponudimo krompir s peteršiljem in solato.

Čajota in šampinjoni v solati

Potrebujemo: *olupljeno in na lističe narezano čajoto, enako narezane očiščene šampinjone, sesekljan peteršilj, česen, sol in poper.*

Polijemo z bučnim oljem in premešamo. Vse sestavine pustimo stati vsaj 20 minut, da se vse dobro prepoji. Ponudimo s črnim kruhom. Jed pa nam lahko služi tudi za predjed.

Sponzor križanke je **HARTMAN & HARTMAN, d. o. o., PE JESENICE**, velika izbira telefonskih aparatov, ekspresna izdelava ključev in lasersko graviranje štampiljk, informacije tel.: 04 5861 305, gsm: 031 637 700. Za naše izžrebane reševalce križanke so pripravili tri nagrade: nakup ali storitve v vrednosti 30 evrov, 25 evrov in 20 evrov. Vljudno vabljeni, da jih obiščete.

Rešitve križanke (nagradno geslo, sestavljeno iz črk z oštevilčenih polj in vpisano v kupon iz križanke) pošljite do ponedeljka, 2. novembra 2015, na Gorenjski glas, Bleiweisova cesta 4, 4001 Kranj, p. p. 124, ali vrzite v naš poštni nabiralnik.

AVTOR: CVETO ERMAN	PODREJENOST, POKORŠČINA	TUKAJ VPIŠETE REŠITEV SUDOKUJA	AZIJSKA DRŽAVA Z GLAVNIM MESTOM BAGDAD	ŠPORTNA IGRA NA LEDU S PALICAMI IN PAKOM	VRSTA VRBE	INDIJSKA ZVEZNA DRŽAVA GL. MESTOM TRIVANDRUM	KEMIJSKI ZNAK ZA ALUMINIJ	VELIKA IZBIRA AKCIJSKIH APARATOV	MANJŠA UPRAVNA ENOTA KATOLIŠKE CERKVE	INDIJSKI ŠAHOVSKI VELEMOJSTER (VISVANATHAN)	PRSNI OKLEP BREZ ROKAVOV	GESLO	10
DUŠEVNOST (KNJIŽ.)				9				NAŠ BIATLONEC (JAKOV) / MANJŠA ČUTARA				1	8
PREBIVALCI KRAJA OKROGLO PRI KRANJU	4					12						2	7
DLAKASTA DIVJAD							FINOMEHANIK / KRAJ V OBČINI ŠKOFJA LOKA			8		3	11
GORNJE OKONČINE PRI ČLOVEKU					GLAVNO MESTO KAZAHSTANA / IME NOVIN. JOCIF.							4	12
EDITH PIAF			LUKA IN LETOVIŠČE NA KRIMU / NAŠA SOSEDA	13					DELAVSKI SVET / GRŠKA BOGINJA NESREČE			5	13
ENKRATEN SPREJEM ZRAKA V PLJUČA IN IZTISK				PETRARCOVA OBOŽEVANKA / IVANKA KRAŠEVEC						LASTNIK MAJHNEGA POSESTVA, BAJTAR	TIPALKA PRI ŽUŽELKAH	6	12
REDKA KOVINA (Y) / HRVAŠKI SKLADATELJ (MIROSLAV)						OBLIKA IMENA JUDITA, IME PEVKE HABERL						7	14

EKSPRESNA IZDELAVA KLJUČEV V PE JESENICE	PREPROSTA LJUDSKA GOVORICA, LATOVŠČINA, ŽARGON	SLOVENSKA OPERNA PEVKA IN PEDAGOGINJA (KSENIJA)	ELEKTRODA V TRANZISTORJU, KI ODDAJA ELEKTRONE	SOGLASNIKA V BESEDI ČAS	IME NEKDANJEGA BALETNIKA OTRINA	NAZIV ZA DIVJO SLIVO (IZ ČRK ROBICA)	LAVOISIEROVO IME ZA DUŠIK	ČRNOBELO IN BARVNO LASERSKO TISKANJE	ŠTEVILKA GLIVIČNA BOLEZEN Z ZELENKASTO PREVLEKO												
MANJŠA SVEČA, SVEČKA	14							TRŠI OVOJ SEMENA PŠENICE / OPERNI NAPEV	11				DRAMA HENRIKA IBSENA / TIP FIATOVEGA AVTA					JANEZ TRDINA / ATEK, OČKA			9	7
HRVAŠKI ZALIV MED ROVINJEM IN POREČEM V JADRANU			10									BEDAK, TEPČEK / SLABA, STARA ODEJA					EGIPTOVSKI POLITIK IN MARŠAL (MOHAMED)	VRV / ENOTA ZA MERJENJE ELEKTRIČNE NAPETOSTI			8	6
IME SLOVENSKEGA KANTAVTORJA SMOLARJA				STARA MERA ZA ŽITO / DRUŽINA KOŽOKRILCEV							GRŠKA ČRKA / NAJVEČJI MORSKI SESALEC		6	PREBIVALEC KRAJA SAVA PRI LITIJI / LIKOVNA UMETNOST			5				2	15
KRATICA ZA SEVERNOATLANTSKI PAKT					ČRNSKI GLASBENIK REDDING / ANTON NANUT		1			PIJAČA NAŠE MLADOSTI / RAFKO IRGOLIČ					GR. BOGINJA USODE, MOJRA / ZOFKA KVEDER						1	12
NAVADNO STAREJŠI SLOVAR, BESEDNJAK TUJK,	3						IME IN PRIIMEK NAŠE IGRALKE IN PEVKE ŠANSONOV															
SPECIALIZIRANA TRGOVINA KOMUNIKACIJSKIH APARATOV	IME NAŠE PEVKE VRČKOVNIK				7		IME NEKDANJE AVSTRIJSKE SMUČARKE WACHTER						OBMEJNO NASELJE V OBČINI KOČEVJE, TUDI OSKRD				2					

GORENJSKI GLAS
JESENIŠKE NOVICE 15/2015
P.P. 124, 4001 KRANJ

SLOVARČEK: PSIHIKA: duševnost ANAND: indijski šahovski velemojster (Visvanathan) JALTA: luka na Krimu AZOT: Lavoisierovo ime za dušik MOIRA: Mojra
KERALA: indijska zvezna država z gl. m. Trivandrum OSKRT: obmejno naselje v občini Kočevje ŠLIK: hrvaški skladatelj CIBORA: naziv za divjo slivo

Prireditve

Oktobrske in novembrske prireditve

Petek, 16. oktobra
RAZSTAVNI SALON VIKTORJA GREGORAČA, KULTURNI DOM NA SLOVENSKEM JAVORNIKU ob 18. uri
Odprtje družinske razstave Mozaiki, slike in še kaj; razstavljajo Stane Pavlovič, Bojana Jelenc in Katja Pavlovič

Sobota, 17. oktobra
ŠPORTNA DVORANA PODMEŽAKLA, popoldne
Rekreacijsko drsanje – točna ura drsanja bo objavljena na spletni strani Zavoda za šport Jesenice

ŠPORTNA DVORANA PODMEŽAKLA, ob 18. uri
Hokejska tekma INL HDD SIJ ACRONI Jesenice – HK CELJE

Nedelja, 18. oktobra
ŠPORTNA DVORANA PODMEŽAKLA, popoldne
Rekreacijsko drsanje – točna ura drsanja bo objavljena na spletni strani Zavoda za šport Jesenice

Ponedeljek, 19. oktobra
MCJ MLADINSKA TOČKA CENTER II, Cesta maršala Tita 41 (pri Abanki), ob 17. uri
Klepet staršev z Zinko Ručigaj o vzgoji otrok: Ali so vaši otroci tudi tako žleht ?

OSNOVNA ŠOLA PREŽIHOVEGA VORANCA JESENICE, ob 17. uri
3fit delavnice – Prehrana, staranje in zdravje

ŠPORTNA DVORANA PODMEŽAKLA, dvorana za namizni tenis, od 18. do 21. ure
Rekreacijska občinska liga v namiznem tenisu

Torek, 20. oktobra
DVORANA GIMNAZIJE JESENICE, od 19. ure dalje
Rekreacijska liga v odbojki v okviru športnih iger Jesenic

Sreda, 21. oktobra
LJUDSKA UNIVERZA JESENICE, ob 17. uri
Delavnica rezljanja buč za noč čarovnic

Četrtek, 22. oktobra
KINO ŽELEZAR JESENICE, ob 10. uri
Projekt Glasbene šole Jesenice: Od tona do Glasbe
Koncert z naslovom: Bonton na koncertu

KNJIŽNICA HRUŠICA
Začetni koraki v suho polstenje s Petruško ob 17. uri

LJUDSKA UNIVERZA JESENICE, ob 17. uri
3fit delavnice – Staranje prebivalstva in družbe

LJUDSKA UNIVERZA JESENICE, ob 18. uri
Rodoslovna delavnica

LJUDSKA UNIVERZA JESENICE, ob 18. uri
Zakon privlačnosti v praksi

GLEDALIŠČE TONETA ČUFARJA JESENICE, ob 19.30
Špas Teater; KO KO Komedija, komedija s Katarino Čas in Ano Marijo Mitić; za gledališki abonma in izven

Petek, 23. oktobra
KINO ŽELEZAR JESENICE, ob 10. uri
Projekt Glasbene šole Jesenice: Od tona do Glasbe; Baletna predstava

RAZSTAVNI SALON DOLIK, ob 18. uri
Slovesnost ob 90-letnici fotografske dejavnosti na Jesenicah, predstavitev zbornika in odprtje društvene razstave fotografij Fotografskega društva Jesenice

GLEDALIŠČE TONETA ČUFARJA JESENICE, ob 19.30
Uspavanke sveta, koncert Ženskega pevskega zbora ROŽ pod vodstvom Primoža Kerštanja; za glasbeni abonma in izven

Sobota, 24. oktobra
ŠPORTNA DVORANA PODMEŽAKLA, popoldne
Rekreacijsko drsanje – točna ura drsanja bo objavljena na spletni strani Zavoda za šport Jesenice

ŠPORTNI PARK PODMEŽAKLA, ob 15.30
Nogometna tekma 3. SNL Center: NK Jesenice : NK Žiri

Nedelja, 25. oktobra
GLEDALIŠČE TONETA ČUFARJA JESENICE, ob 10. uri
Vaša Naša matineja – SNEGULJČICA, operna predstava za otroke s Klemenom Torkarjem in Evo Černe

ŠPORTNA DVORANA PODMEŽAKLA, popoldne
Rekreacijsko drsanje – točna ura drsanja bo objavljena na spletni strani Zavoda za šport Jesenice

Ponedeljek, 26. oktobra
DOM DRUŠTVA UPOKOJENCEV JAVORNIK KOROŠKA BELA, ob 18. uri
Predavanje z digitalno fotografijo avtorja Pavla Smoleja, naslov predavanja KANADA

ŠPORTNA DVORANA PODMEŽAKLA, dvorana za namizni tenis, od 18. do 21. ure
Rekreacijska občinska liga v namiznem tenisu

Sreda, 28. oktobra
ŠPORTNA DVORANA PODMEŽAKLA, ob 18. uri
Hokejska tekma INL HDD SIJ ACRONI Jesenice – Slavija

Nedelja, 1. novembra
SPOMINSKI PARK NA PLAVŽU, ob 9. uri
Komemoracija ob dnevu mrtvih

PARK TALCEV NA KOROŠKI BELI, ob 10. uri
Komemoracija ob dnevu mrtvih

BREZOV GAJ NA BLEJSKI DOBRAVI – POKOPALIŠČE, ob 11. uri
KONCERT PIHALNEGA ORKESTRA Jesenice – Kranjska Gora

PLANINA POD GOLICO, SPOMENIK NOB, ob 15. uri
Komemoracija ob dnevu mrtvih

Ponedeljek, 2. novembra
ŠPORTNA DVORANA PODMEŽAKLA, dvorana za namizni tenis, od 18. do 21. ure
Rekreacijska občinska liga v namiznem tenisu

Torek, 3. novembra
DVORANA GIMNAZIJE JESENICE, od 19. ure dalje
Rekreacijska liga v odbojki v okviru športnih iger Jesenic

Četrtek, 5. novembra
OSNOVNA ŠOLA PREŽIHOVEGA VORANCA JESENICE, ob 17. uri
3fit delavnice – Uravnotežena prehrana preko celega dneva

LJUDSKA UNIVERZA JESENICE, ob 17. uri
3fit delavnice – Zdravo staranje

LJUDSKA UNIVERZA JESENICE, ob 17. uri
Delavnica kreativnega pisanja

Prireditve za mlade od 15 do 30 let

DRUŠTVO ŽAREK, Cesta maršala Tita 78, Jesenice, 030 625 298
Od torka do petka, od 18. do 20. ure; skupinski razbremenilni pogovori, športne igre, družabne igre ...).

Vsak drugi četrtek ob 19. uri – Delavnica osebnostne rasi za globlji uvid vase

MLADINSKI CENTER JESENICE, Kejžarjeva 22, Jesenice, 04 5884 680/681, www.mc-jesenice.si
ponedeljek, 19. oktobra, od 12. do 16. ure; Dnevni klub - Evropski mesec spletne varnosti – osveščanje o varni rabi Interneta in posredovanje informacij

torek, 20., in sreda, 21. oktobra, od 12. do 16. ure; Dnevni klub – Informacije za dijakinje in dijake o možnostih opravljanja Obveznih izbirnih vsebin v okviru programa MCJ

četrtek, 22., in petek, 23. oktobra, od 12. do 16. ure; Dnevni klub – igranje namiznih športnih in družabnih iger

od 26. do 30. oktobra; Dejavnosti za mlade nad 15 let (več informacij na spletni strani)

Prireditve za osnovnošolce in mlade do 15. leta

DRUŠTVO ŽAREK, CESTA MARŠALA TITA 78, JESENICE, 030 625 298
Od torka do petka, od 16. do 18. ure; Ustvarjalno-kreativne delavnice in športne in družabne igre

Vsak ponedeljek – filmsko popoldne ob 17. uri

MLADINSKA TOČKA CENTER II, Cesta maršala Tita 41, ZŠJ-MCJ, 5884 680/681, www.mc-jesenice.si
Vsako sredo ob 16. uri – vesele srede, vodene dejavnosti za osnovnošolce

Od 26. do 30. oktobra, od 15. do 17. ure; vodene počitniške dejavnosti za osnovnošolce (več informacij na spletni strani)

OBČINSKA KNJIŽNICA JESENICE, igralnica, 04/583 42 01, info@knjiznica-jesenice.si
Vsak ponedeljek: **16.00–18.45** Angleške urice (zaključena skupina)
Vsak torek: 17.00–18.45 Nemške urice (zaključena skupina)
Vsako sredo: 17.00–18.30 Ustvarjalne delavnice
Vsak četrtek: 17.00–17.45 Ura pravljic
Vsak petek: 10.00–10.45 Brihtina pravljična dežela
Zadnji četrtek v mesecu 18.00 – Lepo je biti bralec – žrebanje nagrajencev knjižne uganke

KNJIŽNICA JAVORNIK KOROŠKA BELA, 04/583 42 11, info@knjiznica-jesenice.si
Prvi torek v mesecu: 15.00–16.00 Družabne igre
Zadnji torek v mesecu: 15.00–16.30 Ustvarjalne delavnice in žrebanje nagrajencev knjižne uganke

KNJIŽNICA HRUŠICA, 04/583 42 12, info@knjiznica-jesenice.si
Prvi četrtek v mesecu: 16.00–17.00 Ustvarjalne delavnice
Zadnji četrtek v mesecu: 17.00–18.00 Ura pravljic z grofico in žrebanje nagrajencev knjižne uganke

PROJEKT NATURA, info@projektnatura.si, www.projektnatura.si, 041 694 217
19.–23. 10. 2015 – ob 16.30 – OŠ Toneta Čufarja Jesenice – Tečaj plavanja za začetnike
2. in 4. 11. 2015 – ob 18. uri – OŠ Toneta Čufarja Jesenice – Nadaljevalni tečaj plavanja
3. in 5. 11. 2015 – ob 18. uri – OŠ Toneta Čufarja Jesenice – Nadaljevalni tečaj plavanja

LJUDSKA UNIVERZA JESENICE
Vsak drugi četrtek ob 17. uri – delavnica kreativnega pisanja,
Vsak drugi četrtek ob 18. uri – rodoslovna delavnica
Torki in srede, 14.00–17.00, pripravimo se na nov šolski dan

KMETIJA SMOLEJ, www.kmetijasmolej.si, 041 566 847, mihasmo@gmail.com
Vsak konec tedna v soboto od 8. in v nedeljo do 13. ure – Aktivni vikend za otroke – spoznavanje življenja na kmetiji

HIŠA SREČE, Cesta maršala Tita 63
Sobotne delavnice za otroke od **10. do 12. ure**

GORNJESAVSKI MUZEJ JESENICE
Kaj dela moja mamica? Literarni natečaj za učence 1. in 2. triade

Stalne razstave

KOSOVA GRAŠČINA JESENICE
Andrej Bezlan, Sanj se ne da uokviriti; likovna razstava

RAZSTAVNI SALON DOLIK, 041 317 735 – gospa Stanka
Društvena razstava fotografij Fotografskega društva Jesenice

FOTOGALERIJA JESENICE V MERCATOR CENTRU NA JESENICAH, foto KLUB Jesenice
Klubska fotografska razstava črno-belih fotografij (na ogled do 11. novembra 2015)

FOTOGALERIJA JESENICE V AVLI GLEDALIŠČA TONETA ČUFARJA JESENICE,
Fotografska razstava članic in članov Fotografskega društva Jesenice Dobro jutro, Slovenija
Razstava bo na ogled do 11. novembra 2015.

Posebna objava

6. novembra ob 9. uri
PARKIRNI PROSTOR ZA GLEDALIŠČEM TONETA ČUFARJA JESENICE
Društvo bolnikov z osteoporozo Jesenice vljudno vabi vse članice in člane na zanimiv pohod smer Mojstrana–Zgornja Radovna–Krma.; prijave g. Andrej 031 720 586

ZAVOD ZA ŠPORT JESENICE
vabi vse osnovnošolke in osnovnošolce k udejstvovanju na športnih igrah. Športne aktivnosti v času šolskih počitnic (26.–30. 10. 2015) se bodo odvijale na različnih lokacijah v mestu, zato preverite urnik na spletni strani Zavoda za šport Jesenice.

GG naročnine
E-POŠTA: narocnine@g-glas.si, TELEFON: 04 201 42 41
www.gorenjskiglas.si

jeseniške novice GG

Liki iz časov fužin

Pred vhodom v Korlnov rov so se premierno predstavili trije zgodovinski liki, s pomočjo katerih želijo promovirati obisk Savskih jam in Stare rudne poti.

Urša Peternel

V Savskih jamah, pri vhodu v Korlnov rov, so v začetku meseca premierno predstavili uprizoritev zgodovinskih likov, povezanih z zgodovino Jesenic in Savskih jam: rudarja Tona, fužinarja Viktorja in rudarskega oskrbnika Heinricha. Vsi trije liki so zasnovani na resničnih zgodovinskih osebah, ki so zares živele v času fužin.

Lastnik fužin Viktor Ruard – igra ga Klemen Košir – v predstavi pripoveduje o svojem življenju in življenju svoje družine. Od svojega očeta Leopolda je podedoval nepremičnine na Savi, Plavžu in v Mojstrani, gozdove v okolici Kranjske Gore, rudnike in gozdove v Savskih jamah, rudnik premoga v Zagorju in talilnico železa pri Litiji. Kupil je celo blejsko gospostvo z gradom, ki pa ga je kasneje zaradi dolgov moral prodati. Njegovo podjetje je leta 1861 samo pri rudnikih nad Jesenicami zaposlovalo 158 rudarjev. Veljal je za dobrega, vljudnega in skromnega človeka. Družbo je rad zabaval z malimi žepnimi coprnijami. Bil je tudi vnet kegljač. Družina Ruard je imela za graščino na Savi celo živalski vrt, ki je bil na ogled brezplačno. Največja atrakcija so bili medvedi, volkovi in opice, ki so jim domačini rekli afne. Viktorjeva žena Ana pa je bila zelo ošabna in zapravljiva. S kočijami naj bi se vozila na plese celo v Gradec in na Dunaj. Razsipno življenje žene in njunih devetih otrok naj bi pripomoglo k propadu podjetja. Viktor Ruard je leta 1871 vse svoje premoženje prodal Kranjski industrijski družbi, sam pa je obdržal del graščine na Savi, kjer je preživel svoja zadnja leta in umrl leta 1886.

Naslednji lik je rudarski upravitelj Heinrich Fessl, ki ga je upodobil Klemen Klemenc. Pripoveduje o geologiji Savskih jam in o rudnikih; kot rudosledec je neumorno iskal nova nahajališča železove in manganove rude na širšem območju Gorenjske.

Tretji lik pa je rudar Tona, upodobil ga je Bojan Dornik, ki pripoveduje o življenju in delu rudarjev. Poimenovan je po zadnjem rudarju v Savskih jamah, Antonu (Tonu) Hribarju, po domače Peredlu iz Planine pod Golico. V Savskih jamah je bilo ob koncu 19. stoletja zaposlenih okoli dvesto rudarjev. Prihajali so z Jesenic, Hrušice in bližnje okolice do Gorij. Delali so po osem ur dnevno. Edini prosti dan je bila nedelja, ko so odšli domov, šli k maši in v gostilno. Med tednom so spali in si kuhali v zasilnih kolibah pri rudnikih. Od doma so prinašali živež – krompir, ovseno kašo, koruzno moko, mleko in nekaj zabele. Zaradi težkih delovnih pogojev v vlagi, temi in na slabem zraku, težaškega in dolgotrajnega dela rudarji niso živeli dolgo. Kljub temu je Tona dočakal častitljivih 93 let, umrl je leta 1965.

Kot je povedal vodja projekta Klemen Klinar z Razvojne agencije Zgornje Gorenjske, so like razvili v sklopu projekta Oživitev tematskih poti. Sodelovali so Razvojna agencija Zgornje Gorenjske, Gornjesavski muzej Jesenice, Gledališče Toneta Čufarja Jesenice in TIC Jesenice, projekt pa je sofinancirala Občina Jesenice. Na ta način želijo povečati obisk Stare rudne poti, ki je zaživela leta 2013. Prvo uprizoritev so pripravili v začetku meseca za učence jeseniške Osnovne šole Toneta Čufarja, ustvarjeni liki pa bodo zaživeli tudi maja prihodnje leto v času cvetenja narcis in povečanega obiska Planine pod Golico in ob organiziranih ogledih Stare rudne poti in Savskih jam.

Foto: Tina Dokl

Rudarski upravitelj Heinrich Fessl (upodobil ga je Klemen Klemenc) in lastnik fužin Viktor Ruard (Klemen Košir)

Rudar Tona (Bojan Dornik) pripoveduje o življenju in težkem delu rudarjev.